

حَقِيقَةُ

علمی
مجلهٔ
فرهنگی

جهاد

جمادی الاول و جمادی الثانی

۱۴۴۴ هجری قمری

جنوری و فبروری ۲۰۲۳ میلادی

جدی و دلو ۱۴۰۱ هـ ش

سال دهم
شماره دوم

۵۷

- (شاهزاده) هری! آن بیست و پنج دانه‌های شطرنج نه، بلکه انسان‌ها بودند
- نگاهی به تاریخ پرافتخار اسلام
- نقش بارز خائنان در اشغال مکرر افغانستان
- تقویت اقتصاد فامیلی، گامی برای حمایت از اقتصاد ملی است
- اسلام دعدل دین دی!

حقیقت

مجله علمی فرهنگی
جهاد

فهرست مضامین

- ❖ حکایت..... ۰۱/
- ❖ کلام نخست..... ۰۲/
- ❖ هری! آن بیستوپنج دانه‌های شطرنج نه، بلکه انسان بودند..... ۰۴/
- ❖ نقش بارز خائنان در اشغال مکرر افغانستان..... ۰۶/
- ❖ تقویت اقتصاد فامیلی، گامی برای حمایت از اقتصاد ملی است..... ۰۹/
- ❖ نگاهی به صفحات تاریخ پرافتخار اسلام..... ۱۰/
- ❖ نقش ملت در حفظ و گسترش زیبایی و سرسبزی مملکت..... ۱۳/
- ❖ میراث‌های ملموس و غیرملموس فرهنگی و اهمیت آن برای رسیدن به ثبات و اتحاد اجتماعی..... ۱۴/
- ❖ جهاد همانند گذشته ادامه دارد!..... ۱۶/
- ❖ ن و القلم و مایسترون..... ۱۷/
- ❖ اسلام دعدل دین دی!..... ۱۸/
- ❖ سلسله خاطرات جهاد (بخش دوم) شهامت یک مردانصاری در روزهای سخت... ۲۰/
- ❖ آیا جهاد با پیروزی طالبان تمام شده است؟ (قسمت پایانی)..... ۲۲/
- ❖ فضیلت و اهمیت تلاوت قرآن و فهم آن..... ۲۶/
- ❖ خواهرم! حجاب؛ فریضه الهی است، پاس بدارش!..... ۲۹/
- ❖ توصیه‌ها و نکات طلایی تربیت فرزندان (بخش هفتم)..... ۳۲/
- ❖ دج‌دی شیرمه اودمیزان پنخلسمه؛ ددوو کبرجنو امپراطوریودزوال پیل!..... ۳۴/
- ❖ پرسش‌ها و پاسخ‌های شرعی (بخش بیست و چهارم)..... ۳۶/
- ❖ صفحه ویژه شیربچه‌های هندوکش (بخش بیست و هشتم)..... ۴۰/
- ❖ زندگان جاوید (بخش سی و سوم)..... ۴۲/
- ❖ پیام‌ها و اعلامیه‌های رسمی امارت اسلامی افغانستان..... ۴۸/
- ❖ بزم شعر و ادب..... ۵۱/

د افغانستان اسلامي امارت

سال دهم، شماره دوم

جمادی الاول و جمادی الثاني ۱۴۴۴ هـ ق

جدي و دلو ۱۴۰۱ هـ ش

جنوری و فبروری ۲۰۲۳ م

مؤسس و مدیر مسئول:

احمد تنویر (مولوی نعیم الحق حقانی)

هیئت تحریریه:

محمد داود مهاجر - سعید مبارز

عبدالله هروی - طلحه بدخشانی

صلاح الدین نیمروزی - یاسر فدایی

دیزاین: صابر بلوچ

صاحب امتیاز:

کمیسون امور فرهنگی

امارت اسلامی افغانستان

تماس:

Haqiqat_mag@yahoo.com

صفحه توئیتر مجله حقیقت:

@HaqiqatMagazine

۰۰۹۳-۷۹۴۳۶۹۲۹۹

مطالب نشر شده در «حقیقت»

انعکاس دهنده آراء و نظریات

نویسندگان آن مطالب است.

مجله در ویرایش و تصحیح مطالب نویسندگان دست باز دارد.

اداره مجله بدون سر مقاله مسئولیت هیچ مطلب دیگر را برعهده نمی گیرد.

حکایت

اعرابی را دیدم در حلقهٔ جوهریان بصره که حکایت همی کرد که وقتی در بیابانی راه کم کرده بودم و از زادمعنی چنیزی با من مانده و دل بر هلاک نهاده، که همی نگاه کسبه اسی یافتم پر مروارید.
هرگز آن ذوق و شادی فراموش نکنم که پنداشتم کندم بریاست، باز آن تلخی و نومیدی که معلوم کردم که مرواریدست.

در بیابان خشک و ریگ روان
تشنه را در دهان چه دُر، چه صدف
مرد بی توشه کاو فتاد از پای
بر کمر بند او چه زر، چه خزف

گلستان سعدی
باب سوم، در فضیلت قناعت

قدم نخست

کشورهای خارجی؛ از ادعای «حقوق بشر» تا قطع کمک‌های بشردوستانه

اقدامی که با واکنش‌های زیادی به همراه شد و حتی برخی از بازیکنان تیم ملی کرکت کشور که در لیگ‌های آن کشور بازی می‌کردند، استعفا دادند. این کار استرالیا، ب خلاف قوانین ورزشی و مغایر با ارزش‌هایی است که برای این عرصه تعریف و تنظیم شده است، زیرا ورزش پیام‌آور صلح و دوستی است و نباید مشکلات، مسائل و اختلافات سیاسی را وارد میدان ورزشی نمود. افغانستان به‌عنوان یک کشور مستقل، حق دارد در

افغانستان، آن‌هم با استفاده از موضوعی که هیچ ربطی به سیاست ندارد، افزایش یافته است. آری، شماری از مؤسسات خارجی فعالیت‌های بشری‌شان را با موضوعات سیاسی خلط کرده و بر خلاف ارزش‌های انسانی و اخلاقی، در سخت‌ترین شرایط زمستان و فصل سرما، کمک‌های بشردوستانه خودشان را بر این کشور قطع کرده‌اند. در آخرین مورد، استرالیا اعلام کرد که بازی کرکت با تیم ملی کرکت افغانستان را لغو می‌کند؛

حدود سه هفته است که کشور عزیزمان افغانستان با مشکلات سردی هوا مواجه است و مردم این کشور ستم‌دیده با معضل یخبندان دست و پنجه نرم می‌کنند که نبود امکانات و وسایل مورد نیاز گرمایشی تحمل این زمستان را که سرمای آن تا مغز استخوان را می‌سوزاند، دشوارتر کرده است. اما مشکل اینجا صدچندان می‌شود و تحمل این سرمای طاقت فرسا را بر ملت ما دشوارتر از پیش می‌کند که فشارهای جهانی علیه حکومت

سیاست‌هایش، تغییرات و تحولاتی را که لازم می‌داند و مطابق با ارزش‌های اسلامی و ملی نیز هستند، بیاورد، اما این‌که از موضوعات بشری و مردمی و از کمبودها و مشکلات یک قشر از افراد آسیب‌پذیر در جامعه، در راستای وارد کردن فشارهای سیاسی به یک حکومت و دولت سوءاستفاده شود، نه تنها برخلاف تمام ارزش‌های جهانی و معیارهای است که کشورهای جهان ادعای پایبندی به آنها را دارند از آن به‌عنوان «حقوق بشر» یاد می‌کنند می‌باشد، بلکه برخلاف حداقل‌های اخلاق انسانی و مغایر با مروت و جوانمردی و انسانیت است. این درحالی است این قبیل کارها و فشارها، نتیجه‌ای به جز صدمه زدن به مردم و پروسه‌های بشری به دنبال ندارد.

وضع محدودیت به کمک‌های بشری و ورزش که هیچ ربطی به سیاست کشورها ندارند، عقلانی و منطقی هم نیست و در مخالفت با قواعدی قرار دارد که خودشان در سطح جهان وضع کرده‌اند. این عملکرد کشورهای خارجی، نشان‌دهنده عدم پایبندی‌شان به ادعاهایی است که توسط خودشان ثبت و به قانون تبدیل شده است.

آنان در روابطشان با کشورها و سیاست‌های جهان، بر اساس ارزش‌های خودشان برخورد

می‌کنند، حتی اگر ارزش‌هایشان خلاف ارزش‌های کشور مورد نظر باشد و این تلاششان حتی موضوعات غیرسیاسی و حقوق بشری را نیز در برمی‌گیرد. با این سیاستی که کشورهای خارجی در موضوعات غیرسیاسی در پیش گرفته‌اند و می‌خواهند با سیاستهای یکطرفه و غیرمنصفانه و غیرانسانی خودشان سایر کشورها و دولت‌ها و ملت‌ها را مجبور به پذیرش خواسته‌های خود بگردانند و سیاست‌ها و معیارهای سیاسی خودشان را به دیگر ملت‌ها تحمیل کنند، آنان را به کشورها و دولتهایی غیرقابل‌اعتماد، زیاده‌طلب و منفعت‌جو تبدیل کرده و به اثبات می‌رساند.

مردم افغانستان در شرایط کنونی، نیاز جدی به کمک‌های بشری دارند، نیازمندی که عامل و باعث و بانی اصلی آن، سیاست‌های کشورهای خارجی است که با فعالیت‌های منفعت‌جویانه خودشان، بنیاد اقتصادی مردم ما را نابود کرده‌اند که امروز مردم افغانستان با وضعیت اقتصادی متزلزل روبرو هستند. خشک‌سالی و جنگ‌های بیش از چهار دهه در افغانستان، مردم ما را آسیب‌زده و بنیادهای اقتصادی‌شان را از بین برده است؛ موضوعی که سیاست‌های کشورهای خارجی

بیشترین نقش را در ایجاد آن داشته‌اند.

اکنون نیاز است که جامعه جهانی، موضوعات غیرسیاسی را سیاسی نسازند، چنان‌که مقام‌های حکومتی افغانستان نیز در دیدار با نماینده‌های کشورهای خارجی و سازمان‌های کمک‌رسان جهانی بیان کرده‌اند. در مهم‌ترین مورد، مولوی عبدالسلام حنفی معاون ریاست الوزراء، مولوی امیرخان متقی سرپرست وزارت امور خارجه و دیگر مسئولان با امنیه محمد معاون سرمنشی سازمان ملل متحد و دیگر اعضای هیئت بلندپایه سازمان ملل متحد گفته‌اند که مسائل بشری نباید با مسائل سیاسی ربط داده شود.

طی دو سال گذشته، افغان‌ها بارها شاهد اقدام‌هایی از سوی کشورها و نهادهای کمک‌رسان بوده‌اند که موضوعات حقوق بشری و غیرسیاسی را با موضوعات سیاسی ربط داده‌اند؛ اقدامی که تاوانش را فقط مردم و ملت نیازمند افغانستان پرداخته‌اند. پس بهتر است کشورهای مدعی «حقوق بشر» به این سیاست یک بام و دو هوای خودشان پایان بدهند و همچون ملت‌های متمدن مسائل «سیاسی» را با مسائل «بشری و انسانی» مخلوط نسازند.

***

طلحه مبارز بدخشانی

(شاهزاده) هری!

آن بیست و پنج دانه‌های شطرنج نه،

بلکه انسان بودند

چالش کشیدند و کسی دیگر در این سرزمین جز غلام‌های حلقه بگوش آن‌ها حق سخن گفتن را نداشتند.

جنايات نیروهای ناتو در افغانستان به حدی زیاد است که قلم‌ها از نوشتن آن عاجز است و اوراق نیز قالب گنجایش آن را ندارد. وقتی که آن‌ها به حریم افغانستان تجاوز کردند و از همه خط‌های سرخ عبور کردند مدارس، مساجد، شفاخانه‌ها، مکاتب و دیگر اماکن هر روز بعد روزی دیگر مورد تهاجمات آن‌ها قرار می‌گرفت و جالب این بود که رسانه‌های زرخیز آن‌ها هیچ‌وقت در این مدت از فجایع و جنايات آن‌ها نام نبردند و همیشه آن‌ها را یک نیروی امنیتی برای جهانیان به نمایش گذاشتند.

اما بعد از خروج این نیروها زمانی که بیش

قوت‌های استکباری زمانی که بالای ملت‌های در ظاهر کوچک و بی‌بهره از تکنالوژی روز و سلاح‌های مدرن حمله نمایند، می‌خواهند تا مردم آن سرزمین‌ها را با انواع فشارها، شکنجه‌ها، ظلم و بربریت به‌نوعی زیردست خود آورده و در آینده نسل ترسویی را تربیت نمایند که اگر این قوت‌های استکباری روزی از آن سرزمین‌ها خارج یا اخراج شوند برای سال‌ها این زیردستانشان به آن آب‌ونان که از آن‌ها بهره برده‌اند مردم را تربیت و تشویق کنند.

چنانکه استکبار طاغوتی ناتو به سرکردگی آمریکا در سال ۲۰۰۱ میلادی زمانی که بالای سرزمین دلاوران حمله کرد و با بکار بردن حملات هوایی و وحشیانه خود تمام تأسیسات اماکن عام‌المنفعه را از بین بردند و زندگی مردم را به

از یک سال می‌گذرد و جنایات آن‌ها یکی پی دیگری فاش می‌شود و یا هم آن‌ها به پررویی و چشم‌سفیدی بیش‌ازحد خود به آن کرده‌های نامیمونشان اقرار می‌کنند نشان‌دهنده وحشت‌های کوچک و مش‌نمونه خروار آن‌هاست مثلاً حمله بالای داکتران بدون سرحد در ولایت کندز که در آن فقط افراد زخمی و داکتران بدون سرحد هدف جنگنده‌های نیروهای اشغالگر قرار گرفتند و ساختمان آن شفاخانه به

آری!

آن‌هایی که تو از بین بردی دانه‌های شطرنج نه، بلکه انسان بودند اما برای این‌ها که خود را نیروی‌های بین‌المللی و ضد تروریسم می‌گیرند باید گفت اصلاً تروریست شما هستید که از هزاران کیلومتر دورتر بالای حریم مسلمان‌ها حمله نموده و آن‌ها را در خانه‌های خودشان در شهرها و دهات خودشان از بین می‌برید.

یک‌بار دیگر در آخر باید تذکر داد که این جنایات فقط مش‌نمونه خروار است و جنایات آن‌ها بیش آنچه است که ما تصور می‌کنیم.

مخروبه‌ای تبدیل شد که تا هنوز از سوی هیچ نهاد بشری پیگیری نگردید، همچنین حمله بالای مدرسه‌های هاشمیه در ولسوالی دشت ارچی کندز که در آن ده‌ها طفل و ده‌ها افراد ملکی هدف جنگنده‌های نیروهای به‌اصطلاح امنیتی قرار گرفتند چیزی هم زخمی و چیزی هم شهید گردیدند که تا هنوز پرونده‌های آن‌ها را هیچ نهاد بشری و بین‌المللی بررسی نکرد، مش‌نمونه خروار آزمایش مادر ب‌م‌ها در ولسوالی اچین ننگرهار که اطفال در بطن مادرهایشان به امراض گوناگون مبتلا گردیدند و همچنان تا اکنون مردم آن سرزمین به انواع و اقسام

نقش بارز خائن در اشغال مکرر افغانستان

سعيد مبارز

که هر بار، کاری‌تر از قبل ضربه می‌خورد و مسیر برگشت را به‌پیش می‌گرفت.

اشغال افغانستان توسط اتحاد جماهیر شوروی به مدت ۹ سال و ۵۳ روز دوام یافت که نهایتاً به اثر رشادت‌ها و فداکاری‌های کم‌نظیر افغان‌ها به شکست مواجه شد و از برکت مساعی و جان‌فشانی آزادی‌خواهان افغان، اتحاد جماهیر شوروی فروپاشید و از هم گسست و تمام کشورهای مستعمره آن نیز استقلال خویش را به دست آوردند.

در طی این جنگ ۹ ساله نزدیک به دو میلیون افغان شهید و سه میلیون زخمی و در حدود پنج میلیون افغان در خارج از افغانستان مهاجر شدند. از لشکر متجاوز شوروی نیز تعداد ۱۴۴۵۳ نفر کشته و بیشتر از ۵۳ هزار نفر معیوب و معلول گردیدند.

مسلم است اگر در امر اشغال یک کشور، کمک و همکاری مهربان‌های داخلی و افرادی که با وعده چوکی، منصب و ثروت به نفع اجانب کار می‌کنند، نباشد، هجوم و به یغما بردن منابع بزرگ مادی و معنوی یک کشور و تاخت‌وتاز به هر سوی آن، باکمال جسارت و خیره‌سری، چندان سهل و ساده نیست. بدین لحاظ است که هر مستبد و اشغالگر، پیش از یورش و تهاجم نظامی، این کوشش را نموده است تا از داخل و درون، زمینه حمله و

(اشاره: این مقاله، در سال ۱۳۹۹ هـ.ش، به مناسبت ۴۱مین سالروز اشغال افغانستان توسط قشون سرخ شوروی به رشته تحریر درآمده و از طریق وبسایت دری‌الاماره به نشر رسیده بود که اکنون به مناسبت ۴۳مین سالروز اشغال افغانستان بدون تغییر، نشر شده است).

امروز، ششم جدی ۱۳۹۹ هجری خورشیدی مصادف با ۴۱مین سالروز اشغال افغانستان توسط قشون سرخ شوروی به رهبری کشور کمونیستی روسیه است. ۴۱ سال قبل در همین روز یعنی شش جدی ۱۳۵۸ هجری خورشیدی، ائتلاف بزرگ شوروی با اسلحه و امکانات مدرن جنگی، با لشکر صدهزارنفری و با صدها عراده تانک زرهی و ده‌ها فروند هواپیمای جنگی، غرض رسیدن به آب‌های گرم بحر هند و تسخیر قلب تسخیرناپذیر آسیای میانه، قدم به عرصه این کشور خرابه و ویرانه گذاشتند.

این بار اول نبود که افغانستان مورد طمع قدرتمندان جهانی قرار گرفت و همه داروندار مادی‌اش به تاراج رفت؛ بلکه قبل از آن، انگلستان یا بریتانیای کبیر نیز سه بار پیاپی به تاریخ‌های (۱۸۳۹-۱۸۴۲ م)، (۱۸۷۸-۱۸۸۰ م) و ۱۹۱۹ م چشم طمع به این قبرستان امپراتوری‌ها دوخت و پای نحس عساکرش را وارد این خاک مقدس کرد

شجاع الدوله ترور شد و برای ابد، این چهره خائن ناپدید گردید.

قبل از اشغال افغانستان توسط اتحاد جماهیر شوروی، افراد دیکته شده آن‌ها همانند ببرک کارمل و نورمحمد تره‌کی با جمعی از هم‌فکرانشان حزب دموکراتیک خلق افغانستان را تأسیس کردند و جهت رشد اندیشه مارکسیست ولنینیست که از حمایت همه‌جانبه حکومت کمونیستی روسیه برخوردار بودند، در بین قشر تحصیل کرده و دانش‌آموزان کار می‌کردند؛ ایشان را بر علیه حکومت وقت شورانیده و غرض تبلیغ علیه بنیادگرایی و رو آوردن به نوآوری و نظم جدید حکومت‌داری که کاملاً با عقیده و اندیشه سنتی افغان‌ها منافات داشت، آماده می‌کردند.

مهره‌های مغرض شوروی که زیرکانه در وقایع مرموز، با اشاره ابروی شوروی دست داشتند، توانستند در طی یک کودتا، حکومت محمد داود خان را - که در آن مقطع زمانی سیاستش در مورد شوروی تغییر کرده بود - در سال ۱۹۷۸ م با نابودی خودش از بین برده و بدین‌صورت

اولین رئیس‌جمهور چپ‌گرا از حزب دموکراتیک خلق افغانستان بنام نورمحمد تره‌کی بر اریکه قدرت تکیه زد و بدون در نظر داشت عقاید و افکار اسلامی افغان‌ها دست به اصلاحات زد که خشم مردم متدین افغان را برانگیخت و باعث شد صفوف مبارزه افغان‌ها در مقابل رژیم جدید کمونیستی آراسته گردد.

روز بروز مقاومت افغانان شدت می‌یافت و رژیم جدید سرسختانه در سرکوب قیام‌کنندگان می‌پرداخت و به‌ناچار مکرراً از روسیه خواستار مداخله نظامی می‌شد. روسیه که از سال‌ها بدین سو افغانستان را زیر بار منت قرض خود برده بود و قبلاً نیز از سوی آن، اشغال اقتصادی شده بود، همیشه به دنبال فرصت برای عملی کردن وصیت پترکبیر جهت دستیابی به آب‌های گرم بود؛ لذا این فرصت را غنیمت شمرده و رسماً افغانستان را اشغال کرد؛ اشغالی که مواضع بین‌المللی کاملاً

آغاز عملیات را فراهم کند و طرفداران و دعوتگران داخلی‌اش را آماده پذیرایی کند و سپس با کمال خاطر، جهت نابودی اهداف اصلی، وارد میدان عمل شده و دست به اقدام نظامی بزند.

پس از تحقیق و مطالعه ژرف در ابعاد قضایا و حوادثی که در قرن‌های بیستم و بیست و یکم در افغانستان رخ داده است، دیده می‌شود که در زمان اشغال افغانستان توسط بریتانیای کبیر و اتحاد جماهیر شوروی که یکی بعد از دیگری قدرتشان را در این کشور به آزمون گرفتند و منتظر فرصت بودند، پیشاپیش آن‌ها عمالان مزدبگیر و خائنان داخلی وجود داشتند که زمینه حمله را برایشان آماده کرده‌اند و جهت رسیدن به قدرت، خون و خاک این ملت را زیر پای اجانب هموار کردند.

شاه شجاع فرزند تیمور شاه، از شاخه سدوزائی و از دودمان درانی و پنجمین امیر افغانستان بود. او از تاریخ ۱۸۰۳ الی ۱۸۰۹ م به مدت شش سال، با برکناری برادرش شاه محمود، بر اریکه پادشاهی در افغانستان تکیه زد. او با بریتانیا، به خاطر اینکه از نفوذ روسیه و ناپلئون بناپارت، امپراتور فرانسه بر هندوستان بیم داشت، پیمان اتحاد بست. در همین سال برادرش شاه محمود، توانست او را شکست بدهد و قدرت را از دستش بگیرد و او را به هندوستان تبعید کند. شاه شجاع در سال ۱۸۱۴ م از تبعید رهایی یافت و سپس جهت جلب توجه رانجیت سینگ شهنشاه سیک که معروف به شیر پنجاب بود، الماس کوه نور را به او پیشکش نمود و بعداً با همکاری سیک‌ها می‌خواست قندهار را تصرف کند؛ ولی در مقابل دوست محمدخان شکست خورد. شاه شجاع در سال ۱۸۳۸ م از کمک و یاری بریتانیا و سیک‌ها، توانست برای بازگشت به قدرت، استفاده نماید و همان بود که در سال ۱۸۳۹ پس از سی سال، دوباره به پادشاهی رسید و پای انگلیس‌ها را به افغانستان کشاند؛ که جنگ اول افغان‌ها و انگلیس‌ها رقم خورد. شاه شجاع بالأخره در سال ۱۸۴۲ م توسط فردی به نام

نسبت به آن منفی بود. وزرای خارجه ۳۴ کشور اسلامی با صدور اعلامیه‌ای شوروی را مقصر و مهاجم خوانده و خواستار خروج بدون قید و شرط نیروهای اشغالگر از افغانستان شدند. همچنان مجمع عمومی سازمان ملل متحد با صدور قطعنامه‌ای با ۱۰۴ رأی موافق در مقابل ۱۸ رأی مخالف، بر اشغال افغانستان توسط شوروی اعتراض کرد؛ اما اینجا تقاضاهای مکرر مداخله نظامی شوروی از سوی تره‌کی مبنی بر سرکوبی شورشیان افغان به شوروی رسانیده می‌شد و شوروی نیز فی‌الفور نیروهای نظامی‌اش را وارد کارزار جنگ بی‌خدایان و آزادی‌خواهان کرد.

این بود فشرده‌ای از پیش‌مقدمات اشغال افغانستان توسط انگلستان و شوروی که با پیش‌خدمتی‌های عده‌ای از خائن‌ان داخلی، زمینه برایشان به شکل هدفمندانه آماده و مهیا شد؛ اما سرنوشت افغانستان اشغالی با همکاری فرزندان ناخلف و خائن‌ان به کجا رسید و چه آینده‌ای انتظارشان را کشید؟

افغانستان اشغالی، در دوره‌های تهاجم بیگانگان، با زعامت و رهبری بزرگان دینی و بنیادگرایی افغانی و با عزم و اراده پلادین افغان‌های آزاد با معامله هزارها جان، دوباره به آزادی‌اش دست یافت و خاک مقدسش از لوث اجانب انگلیسی و شوروی پاک گردید و دوباره بانگ آزادی بر منابر بلند مساجد که برای خفه کردن آن، طرح‌ها و پلان‌های درازمدت کشیده شده بود، به صدا درآمد و آیین خدا ناباوری و کمونیستی بار دیگر از این سرزمین برچیده شد؛ اما سرنوشت خائن‌ان قدرت‌طلب و استفاده‌جو را ببینید که با چه مرگ ذلیلانه‌ای به زندگی‌شان خاتمه بخشیدند!

نورمحمد تره‌کی اولین رئیس‌جمهور چپ‌گرا و مهره جان فدای کشور اشغالگر روسیه، در سال ۱۸۷۹ م توسط طرفداران حفیظ الله امین نخست‌وزیر حکومتش، با بالش خفه کرده شد و ریاست جمهوری به دست حفیظ الله امین افتاد. او از جناح خلق حزب دموکراتیک افغانستان بود.

سپس حفیظ الله امین پس از چند روز تکیه زدن بر اریکه قدرت توسط عساکر کماندوی شوروی و در طی کودتای جناح پرچم حزب دموکراتیک افغانستان به قتل رسید. پس از حفیظ الله امین، ببرک کارمل قدرت را به دست گرفت و مدت هفت سال را با حمایت شوروی در تلاش ترویج اندیشه کمونیستی بود؛ اما نهایتاً بادران‌شان خسته شده و ناامید گشتند و چنین جوابش را دادند: میخائیل گورباچف دبیر کل حزب کمونیست شوروی گفت: به این دلیل حیاتی که یکپارچگی ملی در آنجا (افغانستان) بعید به نظر می‌رسد، رفیق کارمل امیدوار به ادامه حکومت با کمک ماست. سرانجام کارمل جهت ناکارایی و وخامت وضعیت حکومتش از وظیفه سبک دوش گردید و در مسکو با مرگ طبیعی‌اش مرد. پس از کارمل نجیب الله ریاست دولت را به دست گرفت. او در ۲۷ سپتامبر ۱۹۹۶ م توسط طالبان در عوض جنایات وحشیانه‌ای که در زمان ریاست خاد انجام داده بود، در اولین روز ورودشان به کابل در چوک آریانا به دار آویخته شد و درس عبرتی برای خائن‌ان گردید.

فرجام خائن‌ان و خاک فروشان چنین است. آن‌هایی که در دور فعلی اشغال افغانستان توسط ائتلاف ناتو همدست و همسو شده‌اند و جهت منافع شخصی به پهلوی‌شان ایستاده و راه را برایشان هموار کرده‌اند، عن‌قریب است که به سرنوشت استادان گذشته‌شان روبرو شوند. امروز به مدت ۱۹ سال و اندی از اشغال امریکا می‌گذرد که به کمک و یاری پروردگار و همت بی‌همتای افغان‌های حماسه‌آفرین، زود است که افغانستان به‌طور کامل از وجود اشغالگران تصفیه گردد و ان شاء الله خواهیم دید که خائن‌ان امروزی نیز به جزای اعمال شومشان، یا به تیر بادران خود و یا به تیر زهرآگین افغانان مظلوم، در عوض هزاران جنایت نابخشودنی، سر به نیست گردند.

به امید استقلال افغانستان و تحقق عدالت بر خائن‌ان

تقویت اقتصاد فامیلی،

گامی برای حمایت از اقتصاد ملی است

امان الله اکبری

با توجه به تغییرات روزانه در جهان و رسیدن انسان‌ها به امکانات متفاوت و جدید، نیاز است که افراد نیز در هر رشته‌ای که کار می‌کنند، از تغییرات روزانه آگاهی یافته و خودشان را به خاطر استفاده از آن در کارشان، آماده سازند.

برای دست یافتن به این امر مهم، ابتدا باید گروه‌های شغلی مثل اتاق‌های سرمایه‌گزاری، اتحادیه‌های کارگری و ... به وجود آیند و تقویت شوند و هم‌زمان با آن، مراکز آموزشی مسلکی توسعه پیدا کنند تا هم جوانان نو وارد را آموزش دهند و هم طیف‌های مختلف و اعضای اتحادیه‌ها و اتاق‌ها را با برگزاری سمینارها و کنفرانس‌هایی آموزشی دوره‌ای کوتاه‌مدت و بلندمدت، از تحولات و نوآوری‌های جهانی با خبر سازند.

به این ترتیب، ما می‌توانیم برای نوجوانان و جوانان زمینه‌کاریابی و آموختن حرفه را فراهم سازیم و هم ظرفیت دیگر اعضای نهادها را تقویت بخشیم، این کار در نهایت باعث تقویت اقتصاد خانواده‌ها خواهد شد و آنان به خاطر برآوردن نیازهایشان، امکانات بیشتر خریداری خواهند کرد و به رفاه خواهند رسید و از سوی دیگر، عرضه در بازار زیاد خواهد شد که از اثر پرداخت مالیات این موارد عرضه شده، خزانه حکومت تقویت خواهد شد و حکومت می‌تواند به مردم بیشتر خدمات ارائه کند. در نهایت، گردش بیشتر سرمایه در بین مردم، زمینه کاری و رفاه بیشتر را به وجود خواهد آورد و حکومت را قوت بیشتر و استقلالیت اقتصادی بهتری خواهد بخشید و منجر به خودکفایی اجتماعی خواهد شد.

اقتصاد فامیلی، درآمد اعضای یک فامیل است که با کار روزانه، از محیط به‌دست آمده و برای رفع نیازمندی‌های خانواده‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد. از آنجا که خانواده نخستین کانون ساخت و بنیاد جامعه را شکل می‌دهد، اقتصاد خانواده و وضعیت عمومی آن، وضعیت جامعه را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد.

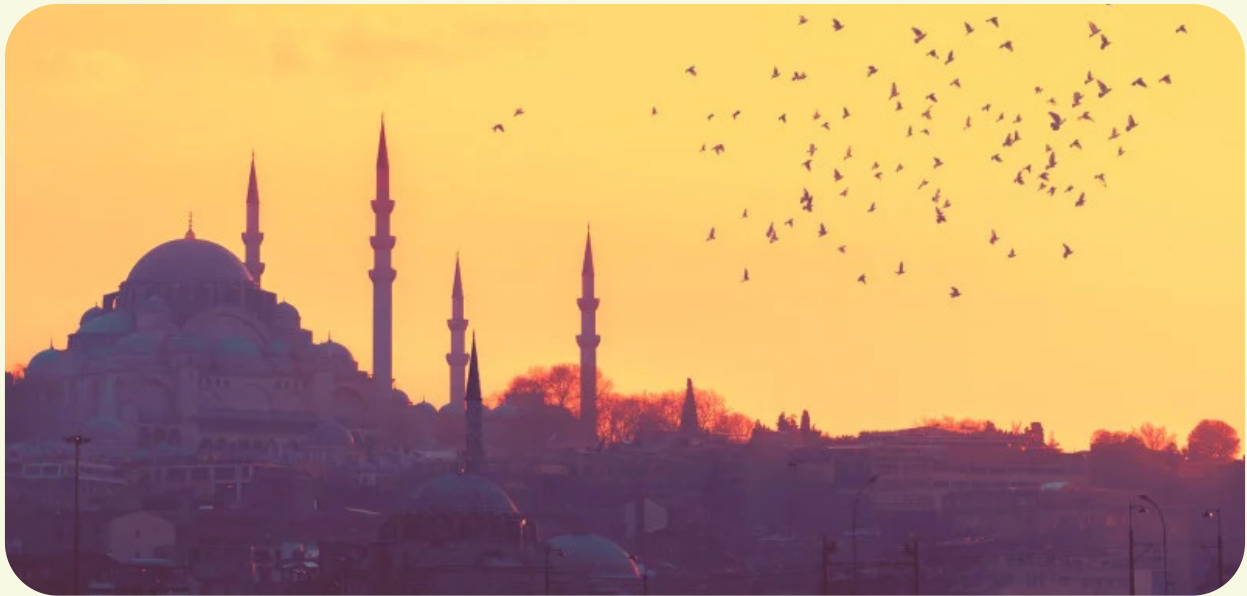
اگر بتوان اقتصاد خانواده را تقویت کرد، در حقیقت تلاش شده تا اقتصاد ملی حمایت و پایدار شود؛ اقتصاد خانواده نیز با فراگیری حرفه‌ها و آموزش برای اعضای یک خانواده تأمین خواهد شد. در افغانستان عزیز ما، توجه به تکنیک‌های کاربردی در اقتصاد شغلی و بخصوص فامیلی، در بلندمدت باعث ایجاد تغییرات مثبت اقتصادی در خانواده و در کل به سطح جامعه خواهد شد.

فراهم‌سازی زمینه آموزش مهارت‌های کاربردی اقتصادی برای همه مردم جامعه در همه شغل‌ها، می‌تواند از یک سو جامعه ما را به نیازمندی‌هایش برساند و از سوی دیگر، اقتصاد فرد و خانواده را تأمین نماید.

طوری که هر کس در هر شغلی که است، با تکنیک‌های حرفه‌ای خود باید آشنا شود تا بتواند از کارش محصول بیشتری به جامعه عرضه کرده و درآمد بهتری داشته باشد.

اگر نظری به جامعه‌ای خود بیندازیم، افرادی در عرصه کاری‌شان بیشتر موفق‌اند و درآمد بیشتری دارند که بتوانند به گونه‌ای حرفه‌ای کار کنند و خدمات بهتری به مردم ارائه دهند.

نگاهی به صفحات تاریخ پرافتخار اسلام

یاسر فدایی

و جاودان اسلام بوده که در مقابل آماج طوفان‌ها و سیلاب‌های ویرانگر نه تنها تاب آورده و باقی مانده است، بلکه تمام فتنه‌ها و توطئه‌های دشمنان را برباد کرده و همچون درختی قوی و تنومند، در اعماق قلب پیروانش ریشه دوانیده و شاخه‌های پر بار و سرسبزش میوه‌های سعادت و خوشبختی و زندگی باعزت و شرافت را به جهان بشری تقدیم کرده است.

آری، خداوند متعال دین مبین اسلام را اینگونه تشبیه کرده و معرفی می‌فرماید: «أَلَمْ تَرَ كَيْفَ صَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ * تُؤْتِي أُكْلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ» [ابراهیم: ۲۴-۲۵] و خداوند متعال در ادامه، دین کسانی را که در مقابل اسلام و برنامه‌های انسان‌ساز آن توطئه‌چینی می‌کنند، به «درختی خبیث و ناپاک» تشبیه کرده که هیچ ثباتی ندارد و هر لحظه و با هر باد و طوفانی از بین خواهد رفت؛ «وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ» [ابراهیم: ۲۶]

خلاصه اینکه تاریخ اسلام پر است از مواردی که ثابت می‌کنند اسلام علی‌رغم تمام تلاش‌های

تاریخ امت اسلام یکی از بزرگ‌ترین و پرافتخارترین تاریخ‌هایی است که جهان بشری شاهد آن بوده است؛ تاریخ امتی پاک و صالح و خوشنام که رسالتی به‌جز امر به معروف و نهی از منکر، گرفتن حق مظلوم از ظالم و به ارمغان آوردن سعادت و آرامش دنیا و آخرت برای نسل بشر نداشته است.

بررسی تاریخ امت اسلامی از صدر اسلام تا ادوار بعد از آن، به ما برای شناخت حقانیت و صلاحیت این دین برای رهبری جامعه بشری بیشتر و بهتر کمک می‌کند.

دین اسلام علی‌رغم تلاش‌ها و توطئه‌های همه‌جانبه دشمنان، اما همچنان پابرجا مانده و خواهد ماند. اگرچه شاید در برهه‌ای از زمان‌ها فتنه‌ها و توطئه‌ها و گردبادهای سهمگین ترفندهای دشمنان اسلام که در دو حربه «شبهات» و «شبهوات» خلاصه می‌شد، چنان گریبانگیر اسلام و مسلمانان شده بود که بسیاری، حتی خود مسلمانان نیز به‌کلی ناامید شده و گمان می‌کردند بساط شریعت اسلام برای همیشه از جهان برچیده شده و دیگر نامی از «اسلام» و «مسلمان» در دنیا باقی نخواهد ماند و مانند بسیاری از اقوام و ملت‌های پیشین به صفحات تاریخ خواهد پیوست، اما این دین قوی

کرد که تاریخ بشریت هیچ‌گاه این دو اتفاق بزرگ را فراموش نخواهد کرد. حکومت سراسر عدالت عمر بن خطاب رضی‌الله‌عنه و گسترش فتوحات اسلامی در اقصائات جهان در دوران خلافت ایشان، این صحابی جلیل‌القدر را به حاکمی بزرگ و نامدار تبدیل کرد. اما دشمنان اسلام تحمل این همه عزت و شوکت اسلام و مسلمانان را نداشتند و تمام تلاش‌شان را برای نابودی این حکومت عدالت‌گستر الهی به کار گرفتند که در نهایت، این دشمنی و عداوت و کینه‌توزی در قالب فردی به نام «ابولؤلؤ مجوسی» ظاهر شد که امیرالمؤمنین عمر فاروق رضی‌الله‌عنه را در محراب مسجد ترور کرد و به شهادت رساند.

اما از آنجایی که اسلام دینی جاودان بوده و بر خلاف احزاب و تشکلهای بشری هرگز متکی به افراد نیست که با رفتن یکی از آنها، دین هم از بین برود، علی‌رغم خواسته دشمنان اسلام، نه‌تنها با شهادت عمر بن خطاب رضی‌الله‌عنه این دین الهی از بین نرفت بلکه هر روز بر پهناوری سرزمین‌های آن افزوده شد. در دوران خلافت حضرت عثمان غنی رضی‌الله‌عنه، سرزمین‌های متعددی از کره خاکی در قلمرو اسلام و مسلمانان درآمدند.

در دوران بعد از خلفای راشدین نیز، علی‌رغم تلاش‌های دشمنانی که اسلام و تعالیم زیبای آن را مانعی در مقابل ظلم و چپاول خود می‌دانستند و برای مقابله با گسترش این دین الهی به هر حربه و دسیسه‌ای متوسل می‌شدند، اما دین اسلام به مسیر خودش ادامه داد و ابتدا با فتح قلب‌ها و سپس با فتح سرزمین‌ها، مظلومان را از زیر یوغ ظالمان نجات داد و طعم شیرین عدالت و مساوات و برابری را به جهانیان چشاند. در سرزمین‌هایی که توسط لشکر اسلام فتح می‌شد، غیرمسلمانان و کسانی که به خدا و روز قیامت و خاتم‌النبیین باور نداشتند و به دستورات و احکام اسلام عمل نمی‌کردند نیز در آرامش و امنیت زندگی می‌کردند و بدون هیچ محدودیت و مشکلی مطابق دین و مذهب و آیین خودشان عبادت می‌کردند.

همان‌گونه که دشمنان، همچنان پابرجا مانده است. از سنگ‌اندازی‌های مشرکین مکه در دوران ابتدایی ظهور اسلام و شکنجه تازه‌مسلمانان و محاصره شعب ابی‌طالب گرفته تا توطئه‌های یهودیان و مشرکین در مدینه منوره در قالب جنگ‌ها و غزوات و ترورهای نافرجام و... همه و همه بیانگر این مطلب هستند که اسلام از ابتدای ظهور خود دشمنان قسم‌خورده‌ای داشته که خواسته‌اند در نطفه خفه‌اش کنند، اما «وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ».

«فتنه ارتداد» اولین فتنه بعد از رحلت پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وسلم بود که اسلام و مسلمانان را تهدید کرد، و اگر نمی‌بود صلابت امیرالمؤمنین ابوبکر صدیق رضی‌الله‌عنه و قیام جانانه‌اش در مقابل «مرتدین»، هیچ بعید نبود که اسلام در اولین سال‌های بعد از وفات پیامبرش متلاشی بشود، اما ابوبکر صدیق رضی‌الله‌عنه با ندای «أَيُّنْقَصُ الدِّينَ وَأَنَا حَيٌّ» کوتاهی در انجام حتی یکی از ارکان و فرائض دین اسلام از سوی مسلمانان را تحمل نکرد و اینگونه از دین اسلام در مقابل «فتنه ارتداد» حفاظت کرد و اجازه نداد احکام این دین الهی بازیه فتنه‌گران و دشمنانی بشود که مترصد فرصتی بودند تا بعد از رحلت پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وسلم، نقشه‌های خودشان را عملی کنند.

امیرالمؤمنین عمر بن خطاب رضی‌الله‌عنه نیز با به‌نمایش‌گذاشتن حکومتی قوی و عادلانه و مقتدرانه، به جهان بشری نشان داد که دین اسلام علاوه بر تزکیه و اصلاح فردی انسان‌ها و ساختن انسان‌هایی عابد، متواضع، زاهد و به‌دور از محبت دنیا، در زمینه حکومتداری و اداره مملکت نیز صلاحیت کامل داشته و حرف‌های زیادی برای گفتن دارد.

آری، عمر بن خطاب رضی‌الله‌عنه با گسترش عدالت و مساوات در دنیا و با درهم‌شکستن شوکت ظالمان و مستبدان جهان و نجات ملت‌های مظلوم از سیطره دو امپراطوری بزرگ و قهار آن‌زمان؛ یعنی «کسری» و «قیصر»، چنان تحول و انقلابی در دنیا ایجاد

اشغالگر، نتوانسته است به اهداف شومش دست یابد و اسلام را در قلب مسلمانان فلسطینی کمرنگ کند.

آخرین و نزدیک‌ترین نمونه هم سرزمین عزیز خودمان؛ افغانستان است. این سرزمین رجال خیز که عالمان و عارفان و مجاهدان بسیاری را در خود تربیت کرده است، یک بار توسط اتحاد جماهیر شوروی سابق مورد حمله قرار گرفت و سران شوروی و نوکران و مزدورانش قصد داشتند تا ملت مسلمان این کشور اسلامی را به وسیله افکار انحرافی کمونیستی گمراه کرده و آنان را از فرهنگ دینی و اسلامی دور کنند که بحمدالله نه تنها موفق نشدند بلکه در نتیجه نصرت‌های الهی و مجاهدت‌های ملت غیور افغانستان، با ذلت و خواری از این سرزمین بیرون رانده شد و سرنوشتش درس عبرتی برای تمام اشغالگران مشرق‌زمین قرار گرفت.

یک‌بار هم قدرت‌های غربی و اروپایی در قالب نیروهای «ناتو» به سرکردگی آمریکا با حمله به افغانستان عزیز و قتل‌عام مردم مظلوم و بی‌دفاع مسلمان این کشور، چند سالی بر کشور مسلط شد و برای نابودی فرهنگ اسلامی و ترویج فرهنگ منحط غربی در بین مسلمانان افغانستان سرمایه‌گذاری‌های کلانی نموده و در این زمینه از هیچ تلاشی فروگذار نکرد، اما این‌بار نیز بر اثر نصرت‌های الهی، جهاد بیست‌ساله مجاهدان و حمایت‌های مردمی از مجاهدین، پوزه ابرقدرت غرب نیز به خاک مالیده شد و به هدف اصلی‌اش که گمراهی مسلمانان و نابودی اسلام در افغان‌زمین بود نرسید.

آری، چنان‌که پیشتر گفته شد؛ دین اسلام در ذات خودش قدرتی دارد که هیچ فکر و عقیده و گرایش و تلاشی توان رویارویی با آن را ندارد؛ به‌طوری‌که هر کس در مقابل این دین قد علم کند، دیر یا زود، با نابودی و شکست مواجه خواهد شد. زیرا اسلام دینی جاودان است که برای تمام نسل‌های بشری نازل شد و این سنت الهی‌ست که تا قیامت باقی خواهد ماند.

آری، تاریخ اسلام در زمان‌هایی نه‌چندان دور شاهد خلافتی مقتدر مانند «خلافت عثمانی» بود که بر بخش‌های بزرگی از کره خاکی حکومت می‌کرد؛ خلافتی که خلیفه و حاکمی عادل همچون عمر بن عبدالعزیز رحمه‌الله که را به‌خاطر عدالت و شیوه درست حکومتداری خویش به «خامس خلفاء الراشدین (پنجمین خلیه راشد)» و «عمر ثانی» ملقب شد، در خود جای داده بود. همچنین سلطان «محمد فاتح» از دیگر افتخارات این خلافت اسلامی مقتدر بود که با فتح «قسطنطنیه» توانست بشارت بزرگی را که پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وسلم به فاتح این شهر داده بود که «نعم الأمير أمیرها و نعم الجیش جیشها» از آن خود کرد.

«سلطان صلاح‌الدین ایوبی»؛ از دیگر شخصیت‌هایی‌ست که در دامن تعالیم دین مبین اسلام پرورش یافت و با فتح بیت‌المقدس و درهم‌شکستن هیمنه یهودیان در سرزمین شام، به یکی از فرماندهان و پادشاهان بزرگ و مشهور تاریخ تبدیل شد. خدمات جهادی، علمی، اصلاحی و اجتماعی سلطان صلاح‌الدین ایوبی رحمه‌الله چنان‌اند که پرداختن به آنها خود، کتابی قطور می‌شود. دشمنان اسلام و امت اسلامی برای توقف حرکت‌های جهادی، اجتماعی و روشنگرانه این فرمانده بزرگ اسلام نیز «جنگ‌های صلیبی» را به‌راه انداختند تا به زعم خودشان جلوی گسترش اسلام را بگیرند، اما باز هم موفق نشدند و اسلام با عزت و شوکت باقی ماند و از دشمنان اسلام چیزی به‌جز بدنامی و روسپاهی برجا نماند.

اتفاقات و جریان‌هایی که در عصر حاضر نیز شاهد آن هستیم نمونه‌هایی از تلاش دشمنان برای نابودی اسلام و فرهنگ اسلامی در بین مسلمانان هستند؛ بیش از نیم قرن است که رژیم صهیونیستی بیت‌المقدس و سرزمین فلسطین را به اشغال خود درآورده و تلاش می‌کند تا مسلمانان را از برکات این سرزمین محروم کرده و مسلمانان فلسطینی را از مستعمره خویش بگرداند، اما تا کنون علی‌رغم حمایت‌های گسترده قدرت‌های جهانی از این رژیم

نقش ملت در حفظ و گسترش زیبایی و سرسبزی مملکت

عبدالله هروی

زیبایی محیط‌زیست کمک کند، در تخریب آن‌هم نقش نداشته باشد.

مسئولیت‌پذیری از مهم‌ترین ارزش‌های فرهنگ شهرنشینی و شهری زیست کردن است، فرهنگی که از عصر آریای کهن، به مردم ما به میراث مانده است. آریایی‌ها یا افغان‌های امروزی، بیش از پنج هزار سال قبل، فرهنگ شهرنشینی را از بلخ باستانی آغاز و به گوشه و کنار کشور ما گسترش دادند که آثار آن تاکنون از پکتیا تا هرات و از بدخشان تا نیمروز وجود دارند.

مردم ما باید تلاش کنند تا این میراث ماندگار از نیاکانشان را حفظ و در راستای گسترش و انتقال آن به نسل‌های بعدی، همت به خرج دهند.

حفاظت از محیط‌زیست و گسترش فضای سبز، از مهم‌ترین بخش‌های فرهنگ شهرنشینی که از نیاکان ما به ما میراث مانده، هست و ما مسئولیت داریم تا آن را به نسل دیگر، در عملکرد خود، انتقال دهیم، زیرا نسل بعدی از ما الگو می‌گیرند و کاری را که ما انجام دهیم، آن‌ها هم انجام خواهند داد. از فضای سبز و نهال‌های کاشته شده حفاظت کنیم و نگذاریم که کسی آن‌ها را تخریب کند، از جوی و آبروها با نینداختن آشغال و پاک کردن به‌موقعشان حفاظت نماییم، سرک‌های آسفالت شده را تخریب نماییم، شکی نیست که به موارد این‌چنینی توجه کردن؛ توجه به فرهنگ شهرنشینی است که هم باعث زیبایی محیط‌زیست می‌شود و هم سلامتی جامعه را تضمین می‌نماید.

همه ولایات کشور باستانی ما در دو سال اخیر، چهره متفاوت به خود گرفته که نتیجه اقدام‌های نهادهای مختلف دولتی و خصوصی بوده است.

از بهسازی جاده‌های عمومی با آسفالت، داغ‌گیری، تنویر و رنگ‌آمیزی گرفته تا گسترش فضای سبز در گوشه و کنار ولایات، اقدام‌های ارزشمندی‌اند که طی دو سال گذشته، صورت گرفته‌اند.

این موارد نشان داد که حکومت اراده خدمت به ملت را دارد و توجه به محیط‌زیست که برای سلامتی و صحت‌مندی ارزش حیاتی دارد، در اولویت قرار داده است.

و اما اکنون آنچه مهم است، حفظ این دستاورد می‌باشد که این کار، در کنار نهادهای مسئول، بیشتر به عهده شهروندان و وظیفه هر شهروندان است.

این که هرکدام از شهروندان، خود را در برابر شهر خود همچون خانه‌اش مسئول بداند و وظیفه‌اش را به‌درستی انجام دهد، فضای سبز و زیبایی‌ها حفظ خواهد شد و هزینه‌ای که ممکن صرف حفظ و بازسازی این زیبایی‌ها شود، مصرف گسترش فضای سبز خواهد شد.

فراموش نباید کرد که این خدمات با پول مالیات که شهروندان پرداخت کرده‌اند، ارائه شده‌اند. آنچه از پول ملت و یا مالیه مردم ساخته شود؛ بناهای عام‌المنفعه گفته می‌شوند که ضرر رسانی به آن، ضرر رسانی به بیت‌المال است و خیانت محسوب می‌شود. هر شهروند باید مسئولیت‌پذیر باشد و اگر نمی‌تواند خدمتی انجام دهد و به گسترش فضای سبز و

میراث‌های ملموس و غیرملموس فرهنگی و اهمیت آن برای رسیدن به ثبات و اتحاد اجتماعی

✍ رحمت‌الله ابراهیمی

ما را برای بررسی، یادآوری و ارتباط با گذشته کمک می‌کند، میراث‌های فرهنگی ملموس و غیرملموس‌اند که نسل به نسل انتقال یافته و به ما رسیده‌اند.

میراث‌های فرهنگی، آثار باقیمانده از گذشتگان یک کشور، ملت یا منطقه است که به ارزش فرهنگی تبدیل و مورد قبول همه شده باشند؛ یعنی رابطه‌ی مهمی با فرهنگ گذشته داشته، یا نمادی از داشته‌های فرهنگی گذشته باشد ... میراث فرهنگی می‌تواند آثار باستانی چون بناها و آبدات تاریخی باشد که به آنان، میراث‌های فرهنگی ملموس هم می‌گویند و یا آداب و رسوم یک جامعه که به آن، میراث فرهنگی غیرملموس می‌گویند.

میراث‌های فرهنگی ملموس و غیرملموس، بخش

جوامع بشری امروزه، ادامه نسل بشری‌اند که قبل از امروز در کره زمین زندگی کرده، از داشته‌های آن استفاده نموده و در برخی موارد از خود یادگارهای به‌جای گذاشته‌اند.

این یادگارها، برخی ملموس و برخی غیرملموس‌اند که هر دو برای جوامع بشری امروزی، به‌عنوان ارزش فرهنگی پذیرفته شده و مورد حفاظت و حمایت نسل امروز و فردا قرار می‌گیرند.

اعمال انسان‌ها، برخاسته از فرهنگی هستند که در روند اجتماعی شدن آن را فراگرفته و آن را سپری کرده‌اند و این فرهنگ یک جریان است؛ جریان متداومی که از نسل گذشته به وجود آمده و نسل به نسل ادامه داشته است.

قسمی که در بالا گفته شد، آنچه گذشته و زندگی نیاکان ما را برای ما قابل دستیابی می‌سازد و

مردم افغانستان را در طول دوره‌های تاریخی، در بین جوامع بشری مشهور ساخته و هویت بخشیده است که تاریخ گذشته ما، گواهی بر این ادعا است. از سوی هم میراث‌های فرهنگی، فرصت مهمی را برای صنعت گردشگری ایجاد کرده که در جهان امروز از اهمیت زیادی برخوردار است. باید به این نکته هم اشاره کرد که اگر به صنعت گردشگری توجه صورت گیرد و طرح‌های مدون ایجاد گردد، مکان‌های تاریخی نیاز به اختصاص بودجه ندارد که دولت به خاطر حفاظت و ترمیم آن اختصاص دهد، ولی از درآمد خودش به‌منظور حفاظت از هر کدام ده‌ها تن صاحب شغل نیز خواهند شد.

با حمایت از میراث‌های فرهنگی و توجه به آن‌ها، می‌توان هم کارایی ایجاد کرد و هم هویت خود را زنده ساخته و حفظ نمود و به نسل‌های بعدی انتقال داد.

خوشبختانه افغانستان از میراث‌های فرهنگی، غنی است که فرصت‌های مناسب و زیادی را به ما ایجاد کرده تا بتوانیم با سرمایه‌گذاری روی بخش مرمت، تصویرسازی و صنعت گردشگری، به اهداف اقتصادی و توسعه فرهنگی دست یافت.

اساسی هویت جمعی بشر است که بیانگر زندگی انسان یا بشر به روی زمین و امکانات موجود در آن جامعه می‌باشند. حفظ هویت فرهنگی هر جامعه‌ای با حفاظت از میراث‌های فرهنگی ممکن می‌شود.

میراث‌های فرهنگی یک کشور، علاوه بر اهمیت فرهنگی و تاریخی، در بخش‌های مختلف دیگر از جمله؛ تقویت بخشیدن به وحدت اجتماعی و از نظر اقتصادی بسیار با اهمیت‌اند.

اعضای یک جامعه به بر اساس ارزش‌های حاکم در آن جامعه با هم در تعامل و ارتباط‌اند و شکی نیست که میراث‌های فرهنگی بیشترین نقش را در این میان دارند.

اتحاد مردم افغانستان، به خاطر همین ارزش‌های فرهنگی و تاریخی‌شان است که به آنان انگیزه داده تا همیشه در کنار هم ایستاد شده و به اشغالگران جواب دندان‌شکن بدهند.

از آنجاکه کشور ما از زمان آریایی‌ها که مبدأ یک تمدن باشکوه را در این منطقه گذاشته‌اند تا به امروز افتخارات فرهنگی بسیاری را در خود دارد،

مردم ما نیز در اطراف این ارزش‌ها، وحدت و یکپارچگی‌شان را حفظ کرده و تقویت بخشیده‌اند.

میراث‌های تاریخی و اسلامی سرزمین ما،

جهاد همانند گذشته ادامه دارد!

همان گونه که جهاد در برابر اشغال فرض بود، حالا نیز جهاد در برابر شروفساد، عوامل و بازیگران مزدور آن ها، کما فی السابق از وظایف شرعی ماست و اگر خدای ناکرده کوتاهی بکنیم، باز در روز قیامت در برابر چشمان شهدا چه جوابی خواهیم داشت!

جهاد ما امروزه رنگ و روی دیگری گرفته است. جهاد، همان جهاد است؛ اما با پیچیدگی و نوعیتهایی دیگر....!

جهاد با نوع کشف محل اختفای دشمن، حمله های برق آسا بر لانه های شوم آن ها و به هم ریختن برنامه های آشوب و فسادشان؛

جهاد با نوع نگهداشتن مرزهای کشور از نفوذ عوامل بیرونی؛

جهاد با نوع احتیاط و بیداری کامل در محل ایست و بازرسی ها در نقاط مختلف شهرها؛

خلاصه اینکه در هر شعبه ای که هستیم بیدارگرانه و با صداقت کامل کار کنیم و به فکر توسعه همه جانبه این سرزمین اسلامی باشیم.

در هر لحظه و در هر سنگری آمادۀ دفاع از «حکومت اسلامی» خود باشیم؛ حکومتی که هزاران شهید و قربانی به خاطرش داده ایم.

اگر با مسلسل و کلاشینکوف باشد یا با قلم، با زبان، با ترتیبات استخباراتی و هر نوع ممکن، از کیان امارت اسلامی دفاع کنیم و سینه را در برابر هر تیری سپر قرار بدهیم.

شهادت آرمان دوم ما بعد از قائم شدن امارت اسلامی بوده و است؛ به دنبال شهادت هر دری را بزنیم؛ زیرا سایۀ شهادت پر از رحمت های بی کران الهی -عزوجل- است.

{وَمِنْهُمْ مَّن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا} و بعضی دیگر از آنان، در انتظار اند و راه خود را تغییر ندادند!

در گذشته، توجه بیشتر ما در جنگ، کمین و بمب گذاری زیر راه اشغالگران و غلامان شان بود؛ اما حالا چی.....!

بله، هنوز هم جهاد ادامه دارد؛ هنوز هم {مَا أَغْبَرَتْ قَدَمًا عَبْدٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَمَسَّهُ النَّارُ} دوام دارد و احادیثی چون {ثُمَّ أَحْيَا، ثُمَّ أُقْتِلَ، ثُمَّ أَحْيَا} هنوز هم مصداقیت دارد و آیاتی چون {فَمِنْهُمْ مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا} شرط بودنش در این راه، حق است.

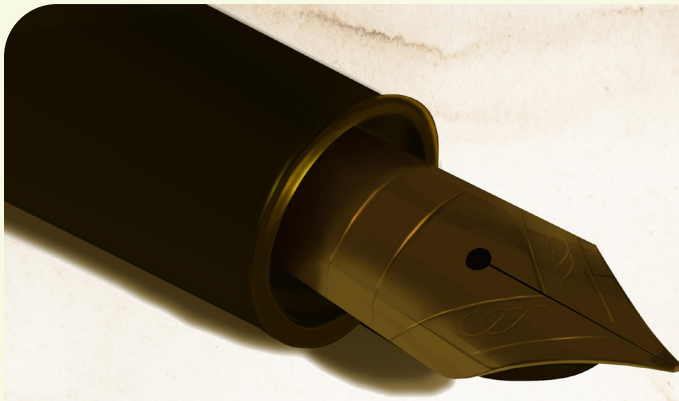
تمامی فعالیت های استخباراتی دشمنان دیروز، هم اکنون نیز به ایجاد جنگ های داخلی، تفرقه افکنی، بمب گذاری توسط عوامل مزدور و غیره با شدت بیشتری ادامه دارد.

همان گونه که امیرالمؤمنین -حفظه الله- گفته بودند آن ها نمی گذارند تا ما قانون خدا را اجرا کنیم و ما نیز نمی خواهیم تا قانون آن ها را بپذیریم؛ لذا جنگ ما هنوز هم کما فی السابق؛ اما با پیچیدگی بیشتری ادامه دارد.

عوامل داعشی یا باغی های فراری، فقط یک بهانه اند؛ در حقیقت، جنگ ما ادامه همان جنگی است که بیست سال دوام داشت؛ اما حالا بعضی از بدخواهان اطراف ما نیز به صف آن ها اضافه شده اند و سهولت ها را برای اجرای برنامه های آنان فراهم می کنند و به نوعی، راضی به قائم شدن «امارت اسلامی» به عنوان یک «حکومت مقتدر و مستقل» در افغانستان نیستند.

پس آگاه باشیم! نیروهای مجاهدی که تمام عمر خود را مصرف کردند تا این پیروزی را رقم بزنند، حالا نیز، جدا از این که خود آماده اند، بلکه نیروهای جوان جدید را نیز از تجربیات خود باخبر سازند و برنامه های پنهان دشمنان دور و نزدیک را برای آن ها شرح داده و جبهه های استخباراتی، دفاعی و امنیتی خود را قوی و قوی تر بسازند.

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ

محمد جمعه کاکر

قلم از علوم و معارف حق. گفتنی است که سوگند خوردن به قلم و علوم که به وسیله قلم نوشته می‌شوند، به بزرگی این دو نعمت اشاره دارد و این که این دو نعمت بعد از نعمت نطق و بیان از اجل و اعظم نعمت‌ها بر انسان هستند زیرا قلم و معارف مکتوب به وسیله آن، بهترین راه روشننگری و انتشار علوم و معارف در میان جامعه‌ها، امت‌ها و افراد به شمار می‌روند و چراغی برفراز راه تقدم ملت‌ها و نبوغ آن‌ها می‌باشند. در حدیث شریف آمده است: «در حقیقت اولین چیزی را که خداوند آفرید قلم بود پس از آن نون - یعنی دوات - را آفرید، سپس فرمود: بنویس آنچه را که از عمل، یا اثر، یا رزق، یا اجلی روی می‌دهد. پس قلم آنچه را که از همان روز تا روز قیامت روی می‌دهد نوشت، سپس بر قلم مهر نهاده شد و دیگر تا روز قیامت سخنی نگفت».

خوانده می‌شود: «نون» این حرف همچون حروف مقطعه دیگری که در اوایل سوره‌ها آمده‌اند، حرفی از حروف هجاء است. به قولی: هدف از آوردن حروف مقطعه اوایل سوره‌ها، اعلام تحدی و هم‌آورد طلبی برای کفار است که اگر منکر نزول قرآن از سوی رب العالمین هستند، باید همانند آن را بیاورند زیرا حروف قرآن از عین حروفی ترکیب شده است که آنان بدان تکلم نموده و در نوشتن و ایراد سخنرانی‌های بلیغ خود آن را به کار می‌گیرند پس هرگاه نمی‌توانند نظیر قرآن را بیاورند، دیگر باید به این حقیقت تسلیم شوند که این کتاب، کتاب الهی است.

«سوگند به قلم» خداوند متعال به قلم سوگند خورده است زیرا قلم ابزار بیان است. این سوگند بر هر قلمی واقع می‌شود که به وسیله آن در آسمان‌ها و زمین نوشته می‌شود «و سوگند به آنچه می‌نویسند» مردم به وسیله

اسلام د عدل دین دی !

حسان مجاهد ✍️

او غریب تر منځ او داسلامي او غیر اسلامي اقلیتونو تر منځ موجودي دي. په دې اساس ویلای شو چې اسلام هم دین دی او هم سیاسي، اداري، مدني، قانوني او دولتي تگلاره او لارښود ده.

اسلامي فقه په عباداتو، عقائدو، میراثونو، معاهداتو، جهاد، عقوباتو (حدودو) حلال او حرام باندې مشتمله ده. اسلام د هر فرد له شخصي ژوندانه نیولې آن په ټولنه کې تر خلافت او نظام پوري دهر څه څپړنه او لارښوونه کړې ده. په قرآن کریم کې دسورت بقرې (۲۸۲) نمبر آیت تر ټولو ستر آیت دی چې ټول دژوند په معاملو باندې مشتمل دی.

اسلام یوازې حاکم ته په پرديو او ټیټ رتبه خلکو دحدودو د تنفیذ اجازه نه ورکوي، بلکې دقوم په شریف او خپل قریب به هم دجرم پر مهال حد پلي کیږي؛ رسول الله ﷺ وايي: که فاطمه چې د محمد لور ده غلا وکړي؛ نو محمد به یې لاس ور غوڅ کړي. [بخاري] رسول الله ﷺ دیهودو له یو عالم ټپوس کوي: تاسې به مجرم ته څه ډول سزا ورکوله؟ هغه وویل: دقوم عزتمند به خلاص و او دقوم ټیټ رتبه سړی به

غربي رسنۍ چې دټولي کفري نړۍ ترجماني کوي؛ تل په دې هڅه کې دي چې خلکو ته اسلام له عدل څخه لري او دتشدد دین معرفي کړي؛ تر څو خلک په خپل دین بې باوره کړي، وضعي قوانینو او باطلو ادیانو ته یې تشویق کړي او داسلامي نظام په خلاف بغاوت ته خلک وهڅوي. تاسو وینئ چې کله داسلامي شریعت له مخې چیرته په مجرمینو حد پلي شي؛ دوی یې سمدستي رسنیز کړي، دوي تر اوسه دا خبر ورکړی چې په لوگر کې دومره کسانو له خپله ماله زکات ورکړ یایې روژې ونیولې؟ خو دا خبر ډیر ژر ورکوي چې په لوگر کې په دیارلسو تنو باندې سزاګانې تطبیق شوې، حالانکه په اسلام کې خو دروژې او حد تر منځ هیڅ توپیر نشته، لومړی له عباداتو او دوهم له عقوباتو څخه دی.

اسلام د عدل دین دی

ځکه اسلام یوازې پر حدودو ټینګار نه کوي، بلکې اسلام هغو تعلقاتو او حقوقو ته هم پاملرنه کړې ده چې دالله تعالی او بنده ترمنځ، دانسان او کورنۍ تر منځ، دټولنې او فرد تر منځ، دحاکم او رعیت ترمنځ، دبدوا

هاخوا ددغه سورة نور لسگونه نور اياتونه بيا له زنا څخه د ځان ساتنې په عواملو او اسبابو مشتمل دي. لکه دسورة نور په نولسم آيات کې ويل شوي «هغه کسان چې غواړي په مومنانو کې فحاشي عامه کړي؛ ددوي لپاره په دنيا او آخرت کې دردناک عذاب دی» دنور په اوويشتم آيت کې ويل شوي «له خپلو خونو پرته پرديو خونو ته بې اجازې او سلامه مه داخلېږئ...» دنور په ديرشم او يو ديرشم آيات کې ويل شوي: او ووايه (ای رسوله!) مؤمنانو ته چې خپل نظر په خپل واک کې وساتي او د خپلو شرم ځايونو ساتنه وکړي، دا د هغوی د پاره ډيره پاکه کړنلاره ده، هغوی چې څه کوي الله پرې خبرېږي. او مؤمنانو ښځو ته ووايه چې پټې دې کړي ستر کې خپلې (له نا محرمو) او د خپلو شرم ځايونو ساتنه دې وکړي. دنور په اته پنځوسم آيت کې ويل شوي «دسهار تر لمانځه وړاندې، دغرمې مهال او له ماخستنې وروسته دي له تاسو څخه ستاسو خادمان او نابالغه ماشومان د داخلېدو اجازه غواړي» په يوديرشم آيت دنور کې ويل شوي «ښځې دي په ځمکه داسې قدم نه وهي، چې ددوي پټ ښائست د آواز لرونکو او شرنګ کونکو پوښاک او گېڼو په اواز سره څرگنده شي ښځې دي په ټکريو (پرومو) سره خپل گريوانونه پټ کړي. په يوديرشم آيت دنور کې امر کېږي «تاسې له پاکو مينځو او ښځو سره نکاح وکړئ» تر څو ټولنه نوره هم له فساد وژغورله شي او هر ډول فحشا مخنيوی وشي. بيا په مجرم باندې حد هم په اسانۍ سره نه تطبیقېږي بلکې په دې شرط چې دقضا په مجلس کې به اقرار کوي يا به يې په جرم څلور عادلان شاهدان گواهي ورکوي، په دې وخت کې که لږ غوندي وړه شبه رامنځته شوه؛ حدود نه پلي کېږي، که يې په پټه جرم کړي و او له اقراره په شا شو؛ نو له دنيوي سزا خلاص شو اما په آخرت کې يې فيصله الله تعالی ته سپارله کېږي. اوس فيصله پرتاسو چې آيا اسلام دعدل دين دی که د تشدد او زياتي؟؟ له حق څخه سترگې مه پټوي، دحق پلوي وکړئ او دباطل پر وړاندې ودرېږئ.

په سزا رسيدو..... رسول الله ﷺ وويل: ای الله! زه لومړی هغه څوک يم چې لومړی هغه څه را ژوندي کړم چې دوي پريښي و [مسلم] اسلام دجرم په ثابتولو کې له ډيره احتياطه کار اخيستی په ځانگړې توگه د زنا په جرم کې، د نبوت او ورپسې دخلفاء راشدينو په زمانه کې هيڅ زاني/زانيې ته سزا نه ده ورکړل شوې، مگر وروسته له هغه چې اقرار يې کړی وي او يا څلورو شاهدانو پرې گواهي ورکړې وي.

په قرآنکريم کې دحدودو آيتونه دټول قرآنکريم لسمه برخه نه جوړوي، په هغه کې هم يوازې دمجرم سزا نه، بلکې دزيرې، ويړولو، توبې، بخشش او نورې سپارښتنې هم ذکر شوې دي. مثلاً دسورة بقره په [۳۸-۴۰] آيت کې خدای پاک وايي «دغله سړي او غلې ښځې لاس ور پرې کړئ، په بدل د ترسره کړي جرم کي، الله تعالی حکيم (په خپلو پريکړو کې پوه) عزيز (دامر او نهی په صادرولو کې غالبه دی. څوک چې له ظلمه بعد توبه وباسي او دځان اصلاح وکړي؛ نو بې شکه الله تعالی غفور او رحيم دی.» همداراز اسلام يوازې په شريعت پلي کولو ټينگار نه دی کړی بلکې تر هغه وړاندې يې ددعوت، تعليم او تربيه امر کړی ده، بيا يې له قانون څخه د سرغړونې په صورت کې د سزا امر کړی ده؛ ځکه نو مکي مرحله چې ددعوت او ارشاد مرحله وه؛ تر مدني مرحلې چې د شرعي حدودو دپلي کولو او نظام مرحله وه؛ وړاندې وه.

اسلام دجرم د مخنيوي لپاره لومړی حدود نه دي ټاکلي، بلکې حدود دجرم دمخنيوي او اصلاح لپاره وروستی پړاو دی. سزا دهغه چا لپاره وي چې له سمې لارې په ښکاره توگه کور شي او هغه کسان ډير کم دي.

د اسلام مبارک دين تر حدودو وړاندې دجرمونو دمخنيوي لپاره داصلاح او ځان ساتلو نور عوامل وړاندې کړي دي چې د هغوی په توسط کيدای شي دجرمونو مخنيوی وشي. که موږ وگورو؛ الله تعالی دسورة نور په دوهم آيات کې دزنا لپاره حد ټاکلی چې زاني او زانيه سل سل دورې ووېي! خو له دې آيات ور

بفش دوم
از سلسله خاطرات میدل، جهاد

شهامت یک مرد انصاری در روزهای سخت

محمد داود مهاجر

گوشه‌ای دیگر از منطقه و شهر می‌گذراندند، تا از جواسیس دشمن و حملات شبانه (که تمرکز دشمن نیز بر آن زیاد بود) در امان بمانند. همین دوست انصاری ما، روزی از روزها، گفته‌ای را که در دلش بود باز کرد و گفت: «فلانی! اندیشه دارم، مبادا دشمن بیاید و بر شما چاپه و شبیخون بزند و شما در این مهمان‌خانه من (که عموما چنین مهمان‌خانه‌ها، در مناطق روستایی، بیرون از منزل اصلی قرار دارد) دچار مشکلات امنیتی و کمبود جاه و سنگر بشوید؛ بنابراین از طرف من به شما کاملاً اجازه است که در صورت لزوم، به منزل اصلی من که دارای درخت‌های بزرگ و جای پناه است، داخل شوید و با دشمنان دین

حکایت از آنجا شروع می‌شود که شخصی متدین و مجاهد دوست در منطقه بود، که ما هرچند وقت، به همراهی تعدادی از مجاهدان، به خانه‌اش می‌رفتیم و از ما به‌خوبی و با پیشانی بسیار باز، پذیرایی می‌کرد. علت رفتن ما به خانه‌های مردم این بود که مجاهدان، به‌خاطر احتمال زیاد حملات هوایی و موشکی دشمن، نمی‌توانستند قرارگاهی مشخص داشته باشند؛ بنابراین مجبور بودند تا در خانه‌های مردم و به‌صورت سیار زندگی کنند؛ صبح اینجا و ظهر آنجا و گاهی نیز چنین می‌شد که یک شب را در چند خانه می‌خوابیدند؛ دوساعتی اینجا؛ دوساعتی آنجا و دوساعت آخر شب را نیز در

آن حضرت صلی الله علیه و آله سلم، انتخاب کرده بود؛ هم اکنون نیز مردمان افغان زمین، کسانی اند که با داشتن ضعیف ترین درجه اقتصاد، علم و صنعت روز؛ اما غیرتمندترین قوم اند که پوزه متکبران عصر را چندین بار در طول تاریخ نزدیک، به خاک مذلت مالیدند.

و می توانید صحت این ادعا را از انگلیس، جماهیر شوری و هم اکنون از ائتلاف ناتو بپرسید! از سخنان آن مرد انصاری بسیار شگفت زده و بلکه خوشحال شدیم. سپاس خدا را، با چنین مردمی سروکار داریم که ما را به یاد انصار مدینه منوره در زمان هجرت می اندازند؛

مردمی که با تمام وجود، شما را حمایت کنند؛ مردمی که از خانه و کاشانه خود مایه بگذارند و شما را در آغوش خانواده خود نگهدارند؛ پس چگونه امکان جلب نصرت های الهی و پیروزی های غرور آفرین نباشد!

عقب نشینی و بلکه شکست نیروهای ائتلاف ناتو در قالب ۴۰ کشور، با سرکردگی آمریکا، با مدرن ترین اسلحه و طیاره ها و با ورزیده ترین نیروهای هوایی، دریایی و پیاده نظام، و بکارگیری بالاترین سطح اقتصاد، در کنار نیروهای مزدور بومی، چیزی نیست جز امداد غیبی رب العالمین و سخت کوشی، مجاهدت و قربانی های بی دریغ چنین مردمانی با شهامت، که هر گوشه و زاویه ای از این خاک پهناور، در هر عصر و زمانی، شاهد حضور آنان بوده و هست.

همت بلند دار که مردان روزگار
از همت بلند به جایی رسیده اند

اهل همت رخنه در سد سکندر می کنند
این سبک دستان، کلید فتح را دندانه اند

سرسختانه بجنگید. آگاه باشید که هیچ گاه پروای من و بچه هایم را نکنید! از مباردمان خانه هایم هراسی در دل نداشته باشید! شما را اختیار است که در چنین شرایطی، بدون اجازه خواستن، داخل خانه های من بشوید و پروای کشته شدن، تخریب منزل و دیگر مشکلات را برایم، نداشته باشید.»

سخنان این مرد انصاری، آکنده از شهامت، شجاعت، غیرت و حمیت دینی بود. او همه چیز خود را در اختیار ما گذاشته بود؛ بدون اینکه ما درخواستی کرده باشیم. او قبل از هر چیز، همه چیز خود را فدای ما کرد؛ فدای مجاهدان راه خدا کرد!

آری، او نمونه ای از ایثار و گذشت کامل بود! و چنین حکایاتی، مشت نمونه خروار است. الله متعال این ملت با عزت و شهامت را همیشه سربلند و پیروز نگاه دارد و ما را توفیق دهد تا قدر ملت خود و قربانی های آن ها را بدانیم!

سعدی شیرازی، پادشاه سخن، علیه الرحمه چه زیبا می سراید: «وین سعادت به زور بازو نیست تا نبخشد خدای بخشنده».

واقعا این مردم، مردمانی دیگراند؛ کسانی از اهل سعادت اند و بی سبب نیست که خداوند متعال در این عصر پر از فتنه ها، برای نگاه داشتن بیرق جهاد، این ملت را انتخاب کرده است؛ چنانچه در حدیث صحیح به روایت مسلم آمده است: **عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ يَقُولُ : سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : « لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي يُقَاتِلُونَ عَلَى الْحَقِّ ظَاهِرِينَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ».** پیوسته گروهی از امتیان من بر راه حق جهاد می کنند و تا روز قیامت غالب می مانند.» آری، همین است که این خطه با نام «مقبرة الغزاة = گورستان امپراطورهای» نام گرفته است. همانگونه که برای ابتدای نشر و دعوت اسلام، بنابر خصوصیتی که اهل تاریخ ذکر کرده اند، عرب های جزیره را خداوند متعال برای مصاحبت

قسمت چهارم و پایانی

آیا جهاد با پیروزی طالبان تمام شده است؟

اسلامی را حتی از خیابان‌ها و کوچه‌ها حذف می‌کند و اسمی یهودی را جایگزین می‌کند، با هر چیزی که کوچک‌ترین نشانه‌ی اسلامی داشته باشد سر جنگ دارد.

مسلمین را از خانه‌ها و زمین‌هایشان بیرون می‌کند و آن‌ها را به تصرف خود درمی‌آورد. جنگ در فلسطین که بیش از ۷۰ سال است ادامه یافته جنگ بین اسلام و کفار یهود است؛ و اولین نفوذ رسمی غرب به خاک‌های مسلمین و سیطره بر آن به‌منظور محو و نابودی اسلام بوده، ولی چون با سد دفاعی مردم فلسطین مواجه شدند تاکنون نتوانسته‌اند به این هدف خود برسند؛ و به پیشروی خود در سرزمین‌های اسلامی ادامه دهند. وگرنه هدف خود را علناً به زبان آورده و گفته‌اند که از نیل تا فرات باید در اختیار یهود باشد که اگر بدان رسیده بودند مطمئن باشید پا را فراتر می‌گذاشتند و سایر سرزمین‌های اسلامی را هم در اختیار می‌گرفتند؛ و این را امت اسلامی مرهون ایستادگی و مقاومت و ایثار مردم فلسطین است که حتی با سنگ و دست‌خالی در مقابل سربازان

وجود کفار و یهودی که علیه مسلمین اقدام می‌کنند و بر سرزمین‌های مسلمین مسلط می‌شوند همچون آفتی است که به باغی می‌زند و درخت‌ها و میوه‌ها را آلوده می‌کند و تنها راه مقابله با آن‌ها حذفشان می‌باشد. چراکه هدف آن‌ها نیز حذف اسلام می‌باشد. باید به این نکته دقت داشته باشیم که در سایر کشورها ما توهین به اسلام و قرآن و رسول و قبله‌ی مسلمان‌ها را نمی‌بینیم، بلکه اختلاف‌ها و درگیری‌های داخلی است، اما در فلسطین موضوع کاملاً متفاوت است. بحث سر این است که غیرمسلمان بر اراضی مسلمین سلطه پیدا کرده است و حتی دست به نسل‌کشی مسلمین می‌زند، از زن و مرد، پیر و جوان همه را می‌کشد و به زنجیر می‌کشد، اجازه‌ی برپایی نماز را نمی‌دهد، به مساجد مسلمین هتک حرمت می‌کند، قبله‌ی اول مسلمین را مورد تعرض قرار می‌دهد، به مسجدالاقصی بی‌حرمتی می‌کند و درصدد نابود کردن آن است، تمامی نشانه‌های اسلامی را در مناطقی که تحت سیطره خودش گرفته است نابود و محو می‌کند. اسامی

اسرائیل ایستاده‌اند.

حال ببینیم در سوریه و عراق آیا جنگ اسلام با کفار است یا یک جنگ و درگیری داخلی تا حدی شبیه به درگیری‌های داخلی افغانستان؟ اما چرا می‌گوییم شبیه درگیری‌ها داخلی افغانستان؟ برای این‌که در افغانستان مجاهدین با دو گروه درگیر بودند امریکا و ناتو و گاه‌پلیس و نیروی ارتش. در افغانستان امریکا و ناتو مستقیماً وارد میدان نبرد شده بودند و با مجاهدین درگیر بودند، شاید همین تجربه‌ی غرب در افغانستان و زمین‌گیر شدنش باعث شد که در خصوص سایر کشورهای اسلامی برای نفوذ و تسلط بر مسلمین از شیوه و روش دیگری استفاده کند. در افغانستان نیروهای ناتو و امریکا در کنار دولت افغانستان قرار گرفتند و دولت را برای مقابله با مجاهدین تحریک می‌کردند با این‌حال همچنان خود نیروهای غرب دشمن اصلی مجاهدین بودند و حتی نیروهای دولتی به نیروهای طالبان می‌پیوستند و در برابر ظلم و نفوذ امریکا که هدفش به یغما بردن ثروت و منابع ملی افغانستان و کشتار مسلمین و در تنگنا نگه داشتن آن‌ها بود می‌ایستادند.

در افغانستان جبهه‌ی حق و باطل روشن بود. همین باعث شد که امریکا به هدفش نرسد و درنهایت مجبور به ترک افغانستان شود و سر تعظیم در مقابل مجاهدین فرو آورد.

مطمئناً، همین تجربه‌هایی که در افغانستان طی این سالیان به دست آورده بود و از سال‌ها قبل فهمیده بود که قادر نیست در مقابل مجاهدین بایستد و روزی باید افغانستان را ترک کند و در اختیار طالبان قرار دهد و تجربه‌ی مشابه‌اش در عراق باعث شد در سال‌های اخیر نقشه‌ی دیگری برای نفوذ خود در سرزمین‌های اسلامی ترسیم کند. نقشه‌ای که هم بی‌دردسر در منطقه بماند و غیرمستقیم مسلمان‌کشی کند هم این‌که تیرهایی که به سمت اسرائیل نشانه گرفته شده بود به سمت خود مسلمین برگرداند. نقشه‌ای که سبب شود این بار مردم، امریکا و غرب را مستقیماً در مقابل خود نبینند، بلکه گروهی هم‌عقیده و

هم‌زبان خود را در مقابل داشته باشند؛ و بدین شکل تشخیص جبهه‌ی حق و باطل سخت گردد و طوفان فتنه جلوی دیدگان مسلمین را بگیرد و آن‌ها را درگیر خود کند.

واقعاً شروع درگیری‌ها در سوریه بر سر چه بود؟ توهین به اسلام؟ مخالفت علنی با شرع؟ تخریب مساجد و جلوگیری از اقامه‌ی نماز؟ کشتن و بازداشت مردم به جرم مسلمانی؟ واقعاً چه چیزی سبب شروع درگیری‌های داخلی در سوریه شد؟

مطمئناً هیچ‌یک از موارد ذکرشده دلیل درگیری‌ها نبوده، اما آنچه سبب این درگیری‌ها شد چه بود؟ در نظام سوریه همانند سایر نظام‌ها و دولت‌ها آرا و نظریات مختلفی در خصوص نحوه‌ی اداره‌ی کشور وجود داشت، اما نحوه‌ی تعامل نامناسب دولت سوریه با مخالفان و برطرف کردن مشکلات و خواسته‌های مردمی و در کنار آن ورود غرب به این اختلاف‌ها و دامن زدن به آن‌ها و تشویق گروه‌ها و احزاب مخالف دولت اسد و سعی در پیچیده کردن تعاملات داخلی این کشور و ایجاد شکاف و تفرقه در بین ارکان نظام با مخالفین و مردم، همه و همه دست‌به‌دست هم داد تا برخوردها به سمت برخوردهای فیزیکی و غیردوستانه رود و آتش و فتنه‌ی جنگ داخلی روشن شود. آتشی که دود آن تا این لحظه به چشم مردم سوریه رفته است و امنیت و آرامش را برای سالیان سال از آن‌ها گرفته است.

این همان چیزی است که مردم افغانستان به‌خوبی آن را درک می‌کنند چون دو دهه درگیر آن بودند؛ اما بین اتفاقات افغانستان با سوریه می‌توان تفاوت‌های فاحش و آشکاری دید.

آن تفاوت‌ها چیست؟

۱: در دو دهه‌ی قبل بعد از آن که امریکا توانست طالبان را که برای مدتی حکومت را به دست داشت کنار بگذارد، افراد و گروه‌هایی را پشتیبانی کرد که بر قدرت مسلط شوند که وابسته‌ی به غرب بودند یعنی یک حکومت وابسته به خود را جایگزین طالبان کرد.

و بخش کوچکی از آن را توانست از اسرائیل پس بگیرد. این مسئله برای امریکا و غرب غیرقابل قبول بود که کشور سوریه امنیت اسرائیل را به خطر بیندازد و منطقه‌ی سوق الجیشی جولان را از اسرائیل باز پس بگیرد.

به‌خصوص که در سال‌های اولیه‌ای که اسرائیل وارد فلسطین شده بود سوریه از همین بلندی‌های جولان که به بخش‌های شمالی فلسطین مشرف است مناطقی که اسرائیل در آن حضور داشت را بمباران کرده بود. پس هر طور شده باید این مناطق برای اسرائیل حفظ شود و به‌عنوان خاک اسرائیل شناخته شود.

بهترین راه برای حفظ این موقعیت حذف دشمن است. برای همین امریکا و غرب به دنبال همراه کردن دولت حاکم بر سوریه یا ساقط کردن آن و به سرکار آوردن دولت مزدور خود بودند. دولتی که منافع آن‌ها به‌خصوص امنیت اسرائیل را حفظ کند؛ و اجازه ندهد از طریق مرزهای آن اسرائیل تهدید شود.

تمام تلاش‌های غرب برای همسو کردن دولت سوریه با خود به نتیجه نرسید پس به دنبال حذف آن درآمد. برای حذف این دولت باید از خود مردم کشور سوریه و مسلمین استفاده می‌کرد، به‌هیچ‌عنوان نباید علناً خودش وارد درگیری‌ها می‌شد و دولت سوریه را ساقط می‌کرد، چرا؟ چون در آن صورت مردم منطقه از دولت سوریه با تمام ناکاستی‌ها و مشکلاتی که داشت حمایت می‌کردند برای این که دولت سوریه را دشمن اسلام نمی‌دانستند بلکه امریکا و غرب را به‌عنوان دشمن می‌شناختند.

پس غرب از مشکلات اقتصادی، اجتماعی و عدم توانایی دولت اسد در از بین بردن مشکلات استفاده کرد و به تقویت نیروهای نظامی و مخالفین در بدنه نظام اسد و خارج از آن پرداخت؛ و درکنار آن برای از هم گسستن ملت سوریه کاری را که موفق نشده بود در داخل افغانستان انجام دهد در آنجا پیش گرفت و به اختلافات قومی و مذهبی دامن زد. تمام این مشکلات و اختلاف‌ها دست‌به‌دست

۲: هیچ‌گاه نتوانست به‌طور گسترده و فراگیر اختلافات مذهبی و قومیتی دامن بزند و اقوام مختلف یا حتی شیعه را در برابر اهل سنت قرار دهد، هرچند گاهی ممکن بود درگیری‌هایی دیده شود اما چون ملت افغانستان هوشیار بودند و به خاطر وجود علما و شناختی که در طی سالیان از توطئه‌های دشمن کسب کرده بودند و مشخص بودن جبهه‌ی باطل و وابسته بودن دولت به غرب بر همگان آشکار بود با تمام اختلاف‌هایی که داشتند در کنار هم بودند و به صفوف مجاهدین می‌پیوستند حتی بخشی از شیعیان در کنار مجاهدان طالبان قرار گرفتند و در جهاد شرکت کردند و اجازه ندادند که این اختلاف‌ها حربه‌ای شود علیه آن‌ها که دشمن بخواهد از آن استفاده کند. البته گرچه بعد از پیروزی طالبان یکی از امیران شیعه بغاوت کرد و علیه طالبان خروج کرد که آن حرکت هم اگر بررسی شود حتماً می‌توان دست غرب و امریکا را در این فتنه و طغیان آن امیر دید و مطمئناً با تحریک آن‌ها بوده تا بتوانند جریان شیعه را به فرماندهی آن شخص که از خود امیران طالبان بوده در برابر طالبان سازمان‌دهی کنند و مانع حفظ قدرت طالبان شوند که الحمدالله این فتنه در همان ابتدا خاموش شد و فرد خاطی به سزای عملش رسید و بعد از آن هم غرب و امریکا نتوانست آن را دستمایه‌ای برای تحریک شیعیان در مقابل طالبان قرار دهد؛ که این برآمده از همان فهم و بصیرتی است که مردم افغانستان در طی این سال‌ها مبارزه با استکبار و کفار به دست آورده‌اند و وارد بازی استکبار نمی‌شوند.

۳: دولت سوریه با تمام بدی‌هایی که داشت اما هیچ‌گاه حاضر نشد مستقیم تحت حمایت غرب قرار بگیرد بلکه درجایی در مقابل خواسته‌های غرب می‌ایستاد به‌خصوص در مقابل اسرائیل که هم‌مرز با سوریه بود؛ و بر سر بلندی‌های جولان کوتاه نیامد و هیچ‌گاه حاضر نشد حاکمیت اسرائیل را بر بلندی‌های جولان که مال سوریه بود ولی هم‌اکنون در اشغال اسرائیل است بپذیرد و حتی برای بازپس‌گیری آن با اسرائیل مقابله کرد؛

می‌کند و او را می‌کشد. امریکا و غرب به هدف خود که حفظ امنیت اسرائیل و چرخاندن سر سلاح از اسرائیل به سمت مسلمان‌ها بود رسیدند. به هدف خود که پاک‌سازی مسلمان‌ها و در ضعف نگه‌داشتن آن‌ها و عدم اجازه‌ی پیشرفت و حرکت روبه‌جلوی اسلام نه‌تنها در منطقه که در دل اروپا بود رسیدند. مسلمین را به خود سرگرم کردند.

پس ما تا الان می‌توانیم بگوییم با دو نوع جبهه در منطقه مواجه هستیم

- ۱: اسلام در برابر کفار
- ۲: اسلام در برابر اسلام (مسلمان در برابر مسلمان)

اما خطر کدام‌یک از این دو برای اسلام بیشتر است؟ و مقابله با کدام‌یک در اولویت است؟ کفار که هدفشان ریشه‌کن کردن و نابودی اسلام و مسلمین و مسلط شدن بر آن‌هاست و می‌خواهند با سلطه‌ی خود اسلام را محو کنند و نسلی از مسلمان‌ها را به وجود بیاورند که کاملاً بی‌غیرت و بی‌رگ باشند و سرسپرده‌ی کامل غرب باشند و تنها نام اسلام و مسلمان را یدک بکشند؟ یا مقابله اسلام با اسلام (مسلمان با مسلمان) که ریشه‌اش در اختلافات داخلی است نه در اصل و اساس و دو طرف حاضر نیستند و نمی‌خواهند که به اقتدار اسلام ضربه بخورد و اسلام را از بین ببرند؟ بلکه آلت دست کفار شدند و حضور در این میدان ریختن هیزم بیشتر در تنوری است که دشمن اسلام به پا کرده برای نابودی اسلام؛ و مسلمان‌ها شدند هیزم همین تنور و با ورود به آن می‌سوزند و نابود می‌شوند و این امریکا و غرب هستند که با سرور و مسرت نظاره‌گر سوختن این هیزم‌ها در تنوری می‌باشند که در منطقه به پا کردند.

آیا نباید این تنوری که دشمن به پا کرده و آتش آن، مسلمین را در خود فرو می‌برد خاموش کرد؟ یا باید همچنان هیزمی بر این آتش باشیم؟

هم داد و باعث شد نارضایتی‌های مردم از اسد و اقداماتش که یک مسئله‌ی طبیعی است و در هر کشوری وجود دارد، حتی کشورهای غربی که مردم از نحوه‌ی مدیریت و اقدامات دولت‌مردانشان ناراضی هستند به یک بحران و تنش فراگیر تبدیل شود؛ و گروه‌های مختلف از هر نقطه در خاک سوریه با پشتوانه‌ی عقیده و تفکر مذهبی و دینی و یا سکولار و ملی‌گرایانه وارد درگیری‌ها شوند. اما این باز چیزی نبود که غرب را راضی کند، آن‌ها به دنبال درگیری‌ها و خشونت‌هایی فراگیرتر و گسترده‌تر از این بودند، درگیری‌هایی که به این زودی‌ها تمام نشود و توان کشور سوریه را برای بازسازی خود بگیرد و زیرساخت‌های سوریه را به کل نابود کند و مهم‌تر از همه مسلمان‌ها را قتل‌عام کند. چراکه مسلمان‌ها هم‌مرز با اسرائیل بودند و یک تهدید همیشگی و دائمی برای اسرائیل به شمار می‌آمدند.

پس باید آن‌ها را برای مدت‌های طولانی درگیر خود نگه‌دارند و دشمنان خود را به دست خودشان نابود کنند و کاری کنند که دیگر توان، زمان و فکری برای آن‌ها باقی نماند که بخواهند با اسرائیل درگیر شوند و مسئله‌ی فلسطین و نسل‌کشی مسلمان‌ها در آنجا را به حاشیه کشانده و راحت‌تر به یهودی‌سازی فلسطین بپردازند.

پس کاری کردند که دولت با تمام گروه‌های موجود در سوریه درگیر شود و بلعکس، همچنین باید یک درگیری بین گروه‌های موجود در سوریه وجود داشته باشد، گروه ملی‌گرا با اسلام‌گرا، گروه‌های اسلام‌گرا با یکدیگر و همه در یک چرخه‌ی بدون پایان در این درگیری‌ها قرار بگیرند.

چیزی که هم‌اکنون شاهد آن در سوریه هستیم یک دور باطل از درگیری‌ها که به پایان نمی‌رسد و هر بخش از خاک سوریه در اختیار یک گروه می‌باشد.

این شد همان مسلمان کشی که غرب به دنبال آن بود.

مسلمانی که سلاح به روی مسلمانی دیگر می‌کشد. مسلمانی که مسلمان دیگری را مرتد و کافر خطاب

فضیلت و اہمیت تلاوت قرآن و فہم آن

امت من تلاوت قرآن است». همچنین از ابن مسعود رضی اللہ عنہ روایت است کہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم فرمودند: «ہرکس یک حرف از کتاب اللہ را بخواند، برای او یک نیکی است و ہر نیکی دہ برابرش پاداش دارد؛ نمی گویم: «آلم» یک حرف است؛ بلکہ «الف» یک حرف، «لام» یک حرف و «میم» یک حرف است».

ہرکس کہ قرآن بیاموزد درجہی بزرگی بہ وی می رسد، باید کہ حرمت قرآن را نگاہ دارد و خود را از کارہای ناشایست مصون بدارد و در ہمہ احوال خویش بہ ادب باشد در غیر این صورت بیم آن است کہ قرآن خصم وی باشد.

مقصود اصلی از قرآن، تلاوت آن نیست بلکہ هدف اصلی عمل بہ قرآن است. آموزش تلاوت قرآن لازم است و فہمیدن آیات قرآن و معانی آن برای عمل بہ قرآن است. عمل نکردن بہ قرآن مانند آن است کہ نامہی خداوند بہ انسان برسد کہ بہ او امرونہی کردہ، انسان نامہ را با آواز بخواند و بہ آن عمل نکند، بدون شک مستحق مشقت و عقوبت می گردد.

قرآن عظیم الشان کتابی بی نظیر، جامع و کامل است کہ تمام خوبی های کتاب های آسمانی را در خود جای دادہ است. الفاظ و کلمات قرآن برای انسان ها سرشار از ہدایت اند و سبب تغییر و تحول در فرد و جامعہ می شوند.

قرآن مجید کتابی است کہ تلاوت آن و تدبر در آیاتش استعداد تشخیص حق از باطل را بہ انسان عنایت می کند.

قرآن مجید بزرگ ترین رحمت خداست کہ بہ مراتب از زندگی مادی و دنیوی ما ارزشمندتر است.

اولین محور «تلاوت قرآن» است. خداوند کہ مسائل را در قرآن مجید بہ ترتیب اولویت ذکر می کند، «تلاوت قرآن» را آن قدر مهم و تأثیرگذار دیدہ کہ آن را حتی از نماز ہم مقدم آورده است. «إِنَّ اللَّهَ يُدْعِي إِلَيْكُم مِّنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ (العنکبوت/۴۵)»

تلاوت قرآن کریم از افضل ترین عبادات است، خصوصاً اگر در نماز و قیام باشد، رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم می فرماید: «افضل ترین عبادت

مسلط باشد.

ادب چهارم

هنگام تلاوت اگر به آیه عذاب رسید استعاده (به خدا پناه بردن) کند، اگر به آیه رحمت رسید، سؤال کند و در آیات تنزیه تسبیح کند. در ابتدا تعوذ بخواند و پس از فراغت از تلاوت این دعا را بخواند: «اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي بِالْقُرْآنِ وَاجْعَلْهُ لِي إِمَامًا وَنُورًا وَهَدًى وَرَحْمَةً اللَّهُمَّ ذَكِّرْنِي مِنْهُ مَا نَسِيتُ وَعَلِّمْنِي مِنْهُ مَا جَهِلْتُ وَارْزُقْنِي تِلَاوَتَهُ آتَاءَ اللَّيْلِ وَأَطْرَافِ النَّهَارِ وَاجْعَلْهُ لِي حُجَّةً يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ» پروردگارا قرآن را برای من رحمت و پیشوا و راهنما قرار ده. آنچه را که از آن فراموش کردم به یادم بیاور و خواندن آن در شب و روز را نصیب کن و آن را برایم حجت قرار بده.

هنگام رسیدن به آیات سجود، تکبیر گفته و سجده کند، و هنگام تلاوت شرطهای نماز مانند طهارت و ستر عورت را رعایت کند.

ادب پنجم

تلاوت قرآن با صدای بلند، مگر اینکه خوف ریا باشد که در آن صورت آهسته خواندن افضل است. رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت ابوبکر رضی الله عنه را دید که در نماز شب قیام کرده و قرآن را آهسته می خواند، پرسید: چرا آهسته می خوانی؟ گفت: آن که با وی می گویم می شنود؛ و حضرت عمر رضی الله عنه را دید که به آواز می خواند، پرسید: چرا به آواز می خوانی؟ گفت: خفته را بیدار می کنم و شیطان را دور. فرمود: «هر دو نیکو کردید». پس تلاوت سُرّی و جهری به نیت ربط دارد، اگر هر دو نیکو باشد بر هر دو ثواب می رسد.

ادب ششم

اینکه تلاش کنید تا قرآن را با آواز خوش و زیبا بخوانید، رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید: «قرآن را به آوازه های خوش بیارائید». هرچه قرآن با آواز خوش تر خوانده شود اثر آن در دل بیشتر خواهد بود.

آداب شش گانه تلاوت قرآن

آداب تلاوت قرآن به دو نوع ظاهری و باطنی هستند:

آداب ظاهری:

ادب اول

تلاوت کننده ابتدا طهارت کرده و متواضعانه رو به قبله بنشیند، حضرت علی رضی الله عنه می فرماید: «هرکه قرآن در نماز خواند، وی را به هر حرفی صد حسنه نویسند و اگر نشسته خواند، در نماز پنجاه نویسند و اگر بر طهارت بود، نه در نماز، بیست و پنج و اگر بی طهارت خواند، ده حسنه بیش بنویسند». تلاوت قرآن در نماز شب افضل است که دل فارغ تر است.

ادب دوم

آن است که قرآن را آهسته خوانده به معانی آیات و کلمات آن فکر و تدبیر کند نه اینکه تند بخواند تا زود ختم شود، گروهی تند تند می خوانند تا هر روز ختمی باشد، رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید: «هر که قرآن بیش از سه روز ختم کند فقه قرآن نیابد». ابن عباس رضی الله عنهما می فرماید: «اذا زلزلت و القارعه بر خوانم به آهستگی و تأمل کنم، دوست تر دارم از البقره و آل عمران به شتاب».

اگر شخص عجمی و غیرعرب باشد که معنی قرآن را نداند هم آهسته بخواند بهتر است تا که احترام قرآن حفظ شود.

ادب سوم

گریستن است. رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید: «قرآن بر خوانید و بگریید. اگر گریستن فراز نیامدتان، به تکلف فراز آورید». ابن عباس رضی الله عنهما می فرماید: «چون سجده ی سبحان بر خوانید، شتاب مکنید در سجود تا بگریید. اگر کسی را چشم نگرید، باید که دلش بگرید».

هرکه در وعده و وعید و فرمان های قرآن تأمل کند، عجز و ناتوانی خود را می بیند، ناخواسته اندوهگین و گریان می شود مگر اینکه غفلت بر او

آداب باطن

آداب تلاوت قرآن در باطن نیز شش هستند.

ادب اول

اینکه بداند که قرآن، کلام الله تعالی است، قدیم است و صفت الله و قایم به ذات وی و هر آنچه به زبان می‌آورد حروف است، همان‌طور که گفتن کلمه آتش آسان است و هرکسی طاقت آن را دارد اما نفس آتش را کسی نمی‌تواند تحمل کند، همچنین حقیقت معانی حروف قرآن اگر آشکار شود هفت آسمان و هفت زمین طاقت تجلی آن را ندارد؛ خداوند متعالی می‌فرماید: «لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْنَاهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ... (۲۱)» {الحشر} اگر فرو می‌فرستادیم این قرآن را بر کوهی، می‌دیدید که می‌ترسید و فرو می‌ریخت.

جمال و عظمت قرآن به لباس حروف پوشانده شده تا زبان‌ها و دل‌ها طاقت آن را داشته باشند که اگر چنین می‌بود انسان طاقت آن را نداشت.

اکثر انسان‌ها فکر می‌کنند که قرآن فقط آواز و معنای ظاهری آن است، این ضعف و سلیم دلی است، مثل آن است که انسان فکر کند حقیقت آتش الف و تا و شین است در صورتی که آتش کاغذ را می‌سوزاند اما اگر روی کاغذ کلمه آتش نوشته شود هیچ اثری نمی‌کند. همچنین هر کالبد و جسدی روح دارد، معنی حروف مثل روح برای آن است و شرف جسد به سبب روح است و شرف حروف به سبب معانی آن است.

ادب دوم

بداند که قرآن کلام الله است و آنچه می‌خواند کلام حق تعالی است پس بدون طهارت آن را لمس نکند، «لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ» غیر از پاکان نباید آن قرآن را در دست گیرند. همچنین حقیقت سخن حق را کسی نمی‌یابد مگر اینکه دلی پاک داشته باشد، اخلاق او آراسته به نور تعظیم و توقیر باشد. بداند که این قرآن کلام آن الهی است که تمام زمین و آسمان و هرچه در میان آن است از ملائکه و جن و انس و بهایم و حشرات و جمادات و نباتات همه در قبضه قدرت اوست و اگر همه را هلاک کند، باک ندارد و در کمال وی هیچ نقصی نیست و آفریننده و دارنده و روزی‌دهنده همه اوست، آنگاه شاید شمه‌ای از عظمت در دل وی حاضر شود.

ادب سوم

آنکه دل حاضر دارد در تلاوت و سخن اطرافیان غافل نشده و حواسش پرت نشود و آنچه را که به‌غفلت خوانده را ناخوانده بداند و دوباره از اول شروع کند؛ مانند کسی که از باغی عبور کند و زیبایی‌های آن را ببیند اما دل و حواسش جای دیگری باشد و متوجه هیچ چیز نشود، کسی که معنی قرآن را نمی‌داند باید عظمت آن را در دل داشته باشد تا فکرش پراکنده نشود.

ادب چهارم

اینکه در معنی هر کلمه اندیشه کند تا بفهمد و از آن لذت ببرد، اگر نفهمید اعاده کند که خواندن کلمات با درک معنی بهتر است از بسیار خواندن. در اسرار صفات تأمل کند تا بداند که معنی قدوس و عزیز و جبار و حکیم و امثال این چیست؟ عظمت خالق را بفهمد و کمال و قدرت وی را بشناسد.

البته معنی تمام کلمات قرآن دشوار است و هدف از این تنبیه است بر جنس تفکر در قرآن، برای دانستن معنی قرآن لازم است تا اول تفسیر ظاهر خوانده و قواعد و زبان عربی را بشناسد، از گناهان کبیره و اصرار بر آن مبدا باشد، از بدعت‌های اعتقادی پاک بوده و دلش از ظلمت بدعت و معصیت پاک باشد و هر آنچه خلاف قرآن بر دلش بگذرد از آن متنفر باشد.

ادب پنجم

آنکه دلش با صفت‌های مختلف همسو باشد، اگر به آیات خوف رسید همه دل او بیم و زاری گردد و چون به آیات رحمت برسد گشادگی و خرمی در دل وی پدید آید و چون صفات حق تعالی را ملاحظه کرد عین تواضع و شکستگی گردد.

ادب ششم

اینکه قرآن را چنان بشنود که گویی از حق تعالی می‌شنود و تقدیر کند که از وی می‌شنود. یکی از بزرگان می‌گوید: «من قرآن می‌خواندم و لذت و حلاوت آن نمی‌یافتم تا تقدیر کردم که از رسول می‌شنوم، پس از آن فراتر شدم، تقدیر کردم که از جبرئیل می‌شنوم و حلاوت زیادت یافتم، پس فراتر شدم و به منزلت مهین (ستون) رسیدم و اکنون چنان می‌خوانم که از حق تعالی می‌شنوم بی‌واسطه و اکنون لذتی می‌یابم که هرگز نیافته بودم.»

سینه و اندام‌هایی که احتمالاً از لابه‌لای چاک پیراهن نمایان می‌شود، در معرض دید مردم قرار نگیرد) و زینت (اندام یا ابزار) خود را نمودار نسازند مگر برای شوهرانشان، پدرانشان، پدران شوهرانشان، پسرانشان...

صاحب تفسیر قرطبی در ذیل این آیه می‌فرماید که این آیه امر از جانب الله متعال برای زنان مسلمان جهت تفکیکشان از زنان غیرمسلمان می‌باشد و می‌توان زن مسلمان و غیرمسلمان از حجاب آن تشخیص نمود.

با وصف اینکه در مورد پوشش و حجاب شرعی، دلایل واضح و روشن از کتاب خدا و سنت رسول الله صلی الله علیه و سلم وجود داشته و مطابق فطرت انسانی و مورد تأیید تحلیل بشری نیز می‌باشد، امروز کشورهای اسلامی و زنان مسلمان سخت زیر تأثیر تبلیغات و

بدون شک، حجاب یکی از فرایض مهم الهی بالای زنان مسلمان است که هر زن مسلمان و متدین، مکلف به اجرای آن در وجودش می‌باشد. خداوند جل جلاله در مورد حجاب در قرآن عظیم‌الشأن، سوره نور، آیه ۳۱ چنین می‌فرماید: «و به زنان مؤمنه بگو: چشمان خود را (از نامحرمان) فرو گیرند (و چشم‌چرانی نکنند) و عورت‌های خویشان را (با پوشاندن و دوری از رابطه نامشروع) مصون دارند و زینت خویش را (همچون سر، سینه، بازو، ساق، گردن، خلخال، گردنبند، بازوبند) نمایان نسازند، مگر آن مقدار (از جمال خلقت، همچون چهره و پنجه دست‌ها) و آن چیزها (از زینت‌آلات، همچون لباس و انگشتری و سرمه و خضاب) که (طبیعتاً) پیدا می‌گردد و چارقد و روسری‌های خود را بر یقه‌ها و گریبان‌هایشان آویزان کنند (تا گردن و

شایعه‌پراکنی‌های دشمنان دین قرار گرفته و نسبت به قرن‌های گذشته، بیشتر متأثر دسیسه‌هایشان شده‌اند. مسلم است که تبرج و بیرون رفتن زنان از خانه و ظاهر شدن در اجتماعات عمومی بدون ضرورت و لزوم، ازجمله‌ی اهداف و مقاصد شوم دشمنان دین بوده است که از قدیم‌الایام تا اکنون، در تلاش این هستند تا زنان مسلمان را همانند زنان غیرمسلمان، به کوچه و بازار برده و چادر عفت و حیاء را از سرشان دور کرده و مجد، عظمت و عزتشان را زیر سؤال ببرند و بدین منوال؛ زمینه‌ی فساد، عیاشی، بی‌حیایی و سایر مفسد اخلاقی و اجتماعی را مهیا سازند. امروز اگر در ممالک کفری نگاهی انداخته شود، دیده می‌شود که گراف زنا، فحشا، طلاق، فروپاشی خانواده‌ها و نسل‌کشی مدرن (سقط جنین) به اوج خود رسیده است و این وضعیت روزه‌روز افزایش می‌یابد. دشمنان اسلام هیچ‌گاه راضی نیستند که جوامع اسلامی، برخلاف جوامع خودشان، از تمام مفسد و معایب اجتماعی و خانوادگی مبرا باشد و می‌خواهند درد را که ایشان از این ناحیه متقبل می‌شوند، مسلمانان نیز متحمل شوند.

عده‌ی به اصطلاح روشن‌فکران و نواندیشان مسلمان نما که خودشان در گرداب جهالت و توهمات گیر مانده و ایده‌ی روشن در قبال کیفیت زیست و زندگی یک زن مسلمان نداشته و صلاحیت درک و تحلیل حکمت و فلسفه فریضه حجاب را ندارند، جهت مغشوش ساختن اذهان عامه به دلایل واهی و بی‌مفهوم متوسل شده و می‌خواهند به نوع از اهمیت و ارزش این وجیه در نزد زنان مسلمان بکاهند.

توجیه کرده و به نحوی بنمایانند که انگار نصوص شرعی مخصوص زنان پیامبر و مردمان صدر اسلام بوده است العیاذ بالله در حالیکه در کتب تفاسیر، فقه و اصول به دفعات مکرر ذکر شده است که خطاب در آیات و احادیث حجاب عام بوده و مخاطب آن تمام زنان مسلمان می‌باشد. یکی از قوی‌ترین دلایل به اصطلاح نواندیشان که زیر تأثیر تبلیغات زهرآگین دشمنان اسلام رفته‌اند و آگاهانه یا ناآگاهانه در آسیابشان آب می‌ریزند، به خاطر بی‌اهمیت جلوه دادن حجاب و دفاع از عریانی و آزادی مطلق زنان، چنین استدلال می‌کنند که حضور زنان در همه عرصه‌ها دوشادوش مردان و قائل شدن آزادی مطلق برایشان، باعث پیشرفت و ترقی جامعه می‌گردد و در مقابل؛ وضع محدودیت‌ها بالای زنان و نبودشان در همه عرصه‌های زندگی باعث عقب‌ماندگی و رکود می‌گردد پس می‌باید که زنان در همه عرصه‌ها بدون کدام محدودیت و موانع حضور داشته باشند. پاسخشان این است که اگر اصرار که جوامع آزادی‌خواه از عدم توجه به مسئله حجاب متحمل می‌شوند، برشمرده و سنجیده شود، هیچ‌گاه آن را جبران کرده نمی‌توانند. امروزه در جوامع آزادی‌خواه، نسل بشر کاملاً حیثیت خود را از دست داده و هیچ تفاوت میان توالد و تناسل انسان با حیوانات وجود ندارد. پدران و مادران بدون فرزند و فرزندان بدون پدر و مادر هستند، نه پدر و مادر فرزندان را می‌شناسند و نه فرزند پدر و مادر خویش را می‌شناسد.

امروزه در جوامع آزادی‌خواه، زن بجای اینکه رول مهمی در تشکیل جوامع بشری بازی کند، تبدیل به یک برده جنسی شده که همه در بدل چند درهم از آن کامشان را شیرین می‌کنند، امروزه در جوامع غربی به خاطر عریانی و برهنگی بدون قید و شرط، زنان تبدیل به ابزار تجارتي شدند

ضرر به زن مسلمان ندارد، بلکه حجاب برای یک زن مسلمان همانند صدف برای گوهر است. زن مسلمان فراتر از آنچه است که دشمنان اسلام بتوانند برای آن معیار زندگی را تعیین کنند.

از آنجایی که زن مسلمان نسبتش به دین اسلام است، تمام جزئیات زندگی اش از کتاب خدا و سنت رسول الله فرا می گیرد. در تمام ابعاد زندگی زنان، رهنمودها و هدایات وجود دارد که تشفی قلب برای زن مسلمان می باشد. سرمشق زندگی زن مسلمان، آن عده زنان هستند که دین را از پیامبر آموخته و بهترین الگو برایشان می باشند. اگر زن مسلمان عشق و علاقه‌ی جهاد و مبارزه در راه الله متعال را دارد، قهرمان او حضرت سمیه اولین شهید در اسلام می باشد، اگر زن مسلمان تجارت پیشه است، بهترین الگوی آن حضرت خدیجه الکبری و اگر زن مسلمان عالمه و فقیهه می باشد، بهترین الگوی آن حضرت عایشه صدیقه می باشد، اگر زن مسلمان سیاست مدار و مشاور می باشد، بهترین الگوی آن حضرت ام سلمه رضی الله تعالی عنهن می باشد.

پس چه خوب است که خواهران ما، قدر حجاب و پوشش شرعی را دانسته و آن را برایشان یک امر الزامی بدانند تا در دنیای دون؛ باعزت، سربلند و پر غرور و در آخرت؛ شاد و خندان زندگی کنند.

که از آن به انواع گوناگون بهره گرفته می شود، امروزه در جوامع غربی به خاطر بی اعتنائی به عفت و عزت زنان، نسل کشی و زنده به گور کردن فرزندان (سقط جنین) اوج گرفته است، امروزه در جوامع غربی نظام خانواده و ارتباطات نسبی کاملاً از هم گسیخته و هیچ گاه از مزایای این نعمت بهره مند نمی گردند.

اگر این خسارات ناشی از عریانی، برهنگی و آزادی مطلق زنان در مقابل پیشرفت هایشان در سایر عرصه ها، مقایسه گردد، تمام پیشرفت هایشان ضرب صفر می گردد. جوامع که از لحاظ آبادی، عمران و اقتصاد عقب مانده اند را می توان به ظرف ۵ الی ۱۰ سال آباد و شکوفا کرد اما جوامع که اخلاقیات از آن رخت سفر بسته و در فقر حیاء، عفت، حجاب، خانواده و نسل حلال بسر می برند، به یک قرن هم شکوفا کردنش در عرصه‌ی اخلاق مشکل است.

در بعض موارد ایشان چنین استدلال می نمایند که الزامی بودن حجاب برای زن مسلمان، باعث عقب ماندگی و عدم تعالی و رشد فکری/ذهنی شان شده و اعمال محدودیت های شخصی که در کتب فقه و شریعت ذکر شده است، با شرایط فعلی جهانی هیچ هم خوانی و هم سویی ندارد در حالیکه اگر به تاریخ به طور گذرا، نگاهی انداخته شود، دیده می شود که در صدر اسلام، زنان مسلمان با رعایت کامل حجاب و پوشش شرعی، در عرصه علم، فرهنگ، تمدن، جهاد، صنعت، تجارت، حرفه و هنر از قشر مردان کم نبوده، خدمات و فعالیت های چشم گیری انجام داده اند. ایشان در قسمت حل مشکلات دینی و دنیوی جامعه زنان، تمام سعی و تلاششان را انجام داده و در بعض موارد با مردان نیز همکار و همگام بودند که این شاهکاری هایشان در اوراق زرین تاریخ با خط درشت، ثبت شده است.

پس دیده می شود که نه تنها حجاب، تاوان و

بخش هفتم

توصیه‌ها و نکات طلایی تربیت فرزندان

جمع و ترتیب: امیر معاویه حیدری

است کودکان علایق و سلايق منحصر به فرد و بسیار متفاوتی نسبت به شما داشته باشند. نادیده‌گیری این علایق می‌تواند باعث شود که آن‌ها در آینده سطح رضایتمندی پایین‌تری از زندگی داشته باشند و فرصت کشف استعدادهای خود را از دست بدهند.

اخلاقیات را متناسب با سطح رشدی کودک آموزش دهید

برای اینکه فرزندان در آینده شخصیتی متعالی داشته باشند نیازمند این است که از کودکی در مورد مفاهیم اخلاقی آموزش ببینند. با این حال بسیار اهمیت دارد که این آموزش‌ها متناسب با سن و سطح رشدی او باشد. والدینی که در سنین بسیار پایین دائماً کودک را به خاطر مفاهیم اخلاقی نظیر رعایت نکردن عدالت یا ادب مورد سرزنش قرار می‌دهند، ناخواسته منجر به پرورش احساس گناه شدید در کودک می‌شوند که در آینده می‌تواند او را در برابر مشکلاتی نظیر افسردگی و اضطراب مفرط آسیب‌پذیر کند. در نتیجه بسیار اهمیت دارد که به زبان خود کودک با او حرف بزنید و مفاهیم اخلاقی را متناسب با ظرفیت روانی او در اختیارش قرار دهید.

برای فرزند خود منبع امنیت و اطمینان باشید

یکی از اولین نیازهای هیجانی فرزندان کسب حس امنیت و اطمینان است. در واقع کودکان در اولین مرحله از زندگی خود با چالش اعتماد در برابر بی‌اعتمادی روبه‌رو هستند. آن‌ها از همان دوران نوزادی از رفتارهای والدین تأثیر می‌پذیرند و اگر در محیط پر تنش یا عصبی قرار بگیرند احساس عدم امنیت، بی‌اعتمادی و در نهایت سبک دل‌بستگی ناایمن را شکل می‌دهند. این امر می‌تواند در روابط بعدی آن‌ها با سایر افراد تأثیر بگذارد و دید کلی آن‌ها را نسبت به زندگی منفی کند. برای اینکه اعتماد کودک آسیب نبیند از رفتارهایی نظیر دروغ گفتن یا فریب دادن فرزندان پرهیزید. تلاش کنید به او نشان دهید در برابر تهدیدهای محیطی پیرامون در کنارش هستید و هیچ‌چیز مانع محبت و عشق شما نسبت به او نمی‌شود.

به علایق کودک توجه کنید

بسیاری از پدر و مادرها در جنبه‌های مختلف زندگی نظیر پر کردن اوقات فراغت کودک بیش از آنکه به علاقه‌مندی‌های فرزندان توجه نمایند گزینه‌هایی را انتخاب می‌کنند که خود در گذشته مشتاق انتخاب آن‌ها بودند. در حالی که ممکن

برای تربیت فرزند خود از تشویق بیشتر از تنبیه استفاده نمایید

از مهم‌ترین دوره‌های زندگی هر انسانی است که اگر به‌درستی سپری نشود می‌تواند آینده فرزند را نیز تحت تأثیر قرار دهد. در نتیجه اجازه دهید فرزندان از این مرحله از زندگی خود لذت ببرند و بی‌جهت او را برای دستیابی به موفقیت‌های مختلف تحت فشار نگذارید. اجازه دهید که او خود در مسیر زندگی پیش برود و علاقه‌مندی‌هایش را کشف کند.

در تربیت فرزند محبت نامشروط را فراموش نکنید

یکی از اصول تربیتی بسیار مهم در تربیت فرزند این است که هرگز ابراز علاقه و محبت خود را به موضوع خاصی گره نزنید. برای مثال هرگز به کودک نگویند «اگر درس بخوانی دیگر دوستت ندارم» یا «اگر این کار را نکنی دیگر مادر تو نیستم». این جملات تا حد زیادی به اعتماد کودک آسیب می‌زنند و او را درگیر اضطراب‌های مختلف می‌کنند. در نتیجه تلاش کنید به او نشان دهید گاهی اوقات از کارهای او ناراحت می‌شوید اما در همه حال به‌عنوان والدین دوستش دارید و طردش نمی‌کنید.

اجازه دهید کودک ناکامی را نیز تجربه کند

برخی از والدین به دلایلی نظیر اینکه خود دوران کودکی سختی داشته‌اند دلشان می‌خواهد همه‌چیز را برای کودک خود فراهم کنند و به‌اصطلاح اجازه ندهند که خاری در پای فرزندشان فرو برود! این در حالی است که از نظر روانشناسان تجربه کردن ناکامی یکی از نیازهای هیجانی انسان است. افرادی که در دوران کودکی هیچ‌گونه ناکامی یا سختی را تجربه نمی‌کنند و همواره همه کارهایشان توسط پدر و مادر رفع و رجوع می‌شود به‌مرور شخصیت ضعیفی را شکل می‌دهند که آمادگی مواجهه با هیچ سختی و دشواری را ندارد. این مسئله می‌تواند در نهایت به‌نوعی احساس بی‌کفایتی درونی بیانجامد و مشکلات متعددی را در بزرگسالی برای فرد ایجاد نماید. در نتیجه گاهی اجازه دهید کودک خود مسئولیت کارهایش را به عهده بگیرد و ناکامی و دشواری را نیز متناسب با سن خود بچشد.

مطالعات یادگیری در مورد شکل‌گیری رفتار انسان همواره بر این اصل تأکید می‌کنند که تشویق‌ها نقش بسیار بیشتر و مهم‌تری نسبت به تنبیه ایفا می‌کنند چراکه در تنبیه؛ کودک از انجام یک رفتار بد منع می‌شود اما جایگزین مناسب آن را به‌درستی یاد نمی‌گیرد. در صورتی که در تشویق فرد رفتار درست را می‌آموزد و برای پیشرفت کردن در آن پاداش دریافت می‌کند.

به کودک نشان دهید که شکست بخشی از زندگی است

برخی از پدر و مادرها همواره در مورد موفقیت با فرزند خود صحبت می‌کنند. آن‌ها انتظار دارند که فرزندشان همیشه روبه‌پیشرفت باشد و در زندگی یک مسیر صعودی را طی کند. تأکید بیش‌ازحد بر موفقیت و پیشرفت باعث می‌شود که بچه‌ها تصویر بسیار فاجعه‌باری را نسبت به شکست در ذهن خود شکل دهند و هنگام مواجهه با آن ندانند که باید چه رفتاری داشته باشند. این امر آن‌ها را از نظر روانی آسیب‌پذیر کرده و می‌تواند در آینده زمینه‌ساز بسیاری از مشکلات شود. در نتیجه بسیار اهمیت دارد که در کنار آموزش دادن در مورد ارزش پیشرفت و رشد توانایی‌ها از احتمال شکست نیز برای فرزندان صحبت کنید و به او نشان دهید که هر انسانی ممکن است در زندگی با مشکلات روبه‌رو شود. آنچه اهمیت دارد این است که بتوانیم در برابر شکست‌ها مقاومت کرده و پشتکار خود را از دست ندهیم.

برای بزرگ شدن کودک عجله نکنید

برخی از پدر و مادرها می‌خواهند تمام فرصت‌ها و آرزوهای ازدست‌رفته خود را از طریق کودکانشان محقق کنند. همین امر باعث می‌شود که کمتر به کودکی فرزندشان اهمیت داده و دائماً به فکر بزرگ شدن او و دستیابی به اهداف از پیش تعیین‌شده باشند. همواره به یاد داشته باشید که کودکی یکی

د جدې شپږمه او د میزان پنځلسمه؛ د دوو کبرجنو امپراطوریو د زوال پیل !

سلیمان سعید

افغاني کمونستانو ونه شول کولی چې په خپلو درواغجنو شعارونو افغان ملت کې دومره ملگري ومومي؛ چې سبا د یو پاڅون له لارې واک ته رسېدلی وای، ځکه خو یې له زوره کار واخیست.

خو حقیقت دا دی چې په زور کلي نه کیږي. افغاني کمونستانو هم د امریکا د مزدورانو په شان د یوې پردۍ او نا اشنا مفکورې له گودره د خپل ټول هېواد د خړوبولو ارمان درلود. خو هغوی هم ناکام او نا مراده شول او دوی هم.

د کمونستانو فرمانونه او احکام هم د افغان ولس له دیني او ملي ارزښتونو او انګېرنو سره یو مخ په ټکر کې وو. خو د واکمنۍ په نېشه مستو کمونستانو د ظلم، زور او استبداد له لارې د دغو ارمانونو د بشپړ پلي کولو لپاره نه سترې کېدونکې هلې ځلې وکړې او په دې اړه یې هیڅ ډول درېغه ونه کړه. آن تر دې چې تش د خولې اعتراضونه یې هم نه شول زغملی، بالاخره خبره تر دې حده ورسېده چې یوازې په شفاهي معترضینو د هېواد

له نن څخه پوره درې څلوېښت کاله وړاندې پر همدې ورځ (د جدې په شپږمه) شوروي ځواکونو زموږ پر گران هېواد یرغل وکړ او د خپلو روزل شویو افغاني غلامانو په ملاتړ او مرسته یې دلته تر څوارلس کالو پر افغان ولس د ظلم، وحشت او استبداد سرچېه مېچنې وگرځولې او له هیڅ ناروا یې دریغ ونه کړ.

شورویانو پر گران هېواد له مستقیم یرغل وړاندې لومړی زموږ یو شمېر هېوادوال د غلامۍ پر زنځیرونو وتړل، هغوی ته یې د دولت او منصب وعدې ورکړې او د داود خان پر خلاف یې وهڅول. هماغه ؤ چې د یوې پلان شوې خونړۍ پوځي کودتا پر مټ یې د سردار داود خان نظام نسکور کړ او د قدرت واګې یې تر لاسه کړې.

افغاني کمونستان د یو ولسي پاڅون پر مټ نه، بلکې د شورویانو په ملاتړ او د یوې خونړۍ کودتا له لارې واک ته ورسېدل، خو متأسفانه دغې کودتا ته یې د خلکو د انقلاب نوم ورکړ او بیا یې سمدستي د پردیو کمونستي افکارو د تنفیذ په موخه گڼ فرمانونه جاري کړل.

په هر صورت؛ د عقل او فکر غوښتنه دا ده چې له تېر تاريخه عبرت واخيستل شي او د راتلونکې لپاره له هغو خطراتو ځان وساتل شي چې تېر تاريخ کې بيان شوي. لکه څرنگه چې د جدې ۶ مې پېښې د دلوۍ ۲۶ مه راغله او ټول شوروي ځواکونه زموږ له گران هېواده بېرته منډور او مغلوب ووتل، همدغه شان د ميزان ۱۵ مې پېښې هم د سنبلې ۹ مه مو هم په خپلو سترگو وليدله. خو تفاوت دا ؤ، چې دا ځل د يرغلگرو نوکران تر يرغلگرو مخکې وتبتهدل! ديموکراسي، د بيان ازادي او ټولې شل کلنې لاسته راوړنې يې په خړو اولو لاهو شوې.

خلاصه دا چې د (۱۳۵۸ ه. ش) د جدې شپږمه او د (۱۳۸۰ ه. ش) کال د ميزان پنځلسمه په حقيقت کې د دوو لويو کبرجنو زبرځواکونو د زوال د پيل تاريخي ورځې دي.

الله تعالی دغه دواړه مغرور ځواکونه د تش لاسو افغانانو په جهاد داسې شرموونکې ماتې سره مخ کړل، چې نه يوازې په افغانستان کې مات شول، بلکې پښې يې ولرژېدې او په ټوله نړۍ کې يې هيبت ختم او کبر يې زوال شو.

دغو دواړو وحشي يرغلگرو ځواکونو د افغان ملت د نابودۍ فيصله کړې وه او هر يو يې ارمان درلود چې د تل لپاره دا هېواد د دوی مستعمره پاتې شي، خو الله تعالی د دوی د هلاکت فيصله کړې وه او دغه ستر وياړ يې تش لاسو، خو په دين مينو افغانانو ته ورنصيب کړ. الحمدلله...

نو څرنگه چې تاريخ ثابته کړې، دغه مېړنی ولس هيڅوک نه شي برمه کولی او د نړۍ سترو امپراطوريو دغه ارمان گور ته يووړ، نو بناءً نور بايد د نړۍ هيڅ ځواک پر افغانستان د يرغل اشتباه تکرار نه کړي. د افغانستان اسلامي امارت ټولې نړۍ ته ډاډ ورکړی، چې زموږ خاوره به د هيچا خلاف نه کارول کېږي، نو بالمقابل نړۍ هم بايد موږ سره د تعامل او ډپلوماسي لاره غوره کړي، نو هم به د هغوی عزت خوندي وي او هم زموږ خو که بيا هم څوک له تاريخ څخه عبرت نه اخلي او پر افغان مؤمن ولس د پرديو نظريو منلو خوبونه ويني، نو د شوروي اتحاد او ناټو خپلو په شان شرمنده شکستونو سره به مخ کېږي.

ټول زندانونه ډک شول او بيا ډلې ډلې مړه يا ژوندي تر خاورو لاندې شول.

خو څرنگه چې د يو بشپړ او ازاد ملت زندۍ کول او د اختناق تر حده رسول امکان نه لري، هماغه ؤ چې بالاخره افغان ولس هم په ښکاره مقاومت لاس پورې کړ او د چرو او تمانچو نښتې ورو ورو ټوپکو، توپونو او بمونو ته ورسېدې.

د افغاني کمونستانو له وحشي کودتا شاوخوا يو نيم کال وروسته؛ د (۱۳۵۸ ه. ش) کال د جدې په شپږمه نېټه شوروي ځواکونو زموږ پر گران هېواد مستقيم يرغل وکړ او د وحشت يو نوی داستان يې پرانيست.

پوره څوارلس کاله شورويان او د هغوی داخلي بريځي له افغان ولس سره وجنگېدل، يو نيم ميليون هېوادوال مو شهيدان شول، په ميليونو مهاجر شول او ميليونو نور بې کوره!

خو لله الحمد بيا هم ونه توانېدل چې پر افغان مسلمان ولس د مارکس او لېنن نظريې ومنې. بلکې د افغانانو د برحقې مبارزې او جهاد له امله بالاخره له لوی شوروي اتحاد څخه کوچنۍ «روسيه» جوړه شوه.

شورويان او د هغوی افغاني نوکران له ډېرې سختې او شرموونکې ماتې سره مخ شول. داسې ماته يې وخوړه چې بيا يې لا تر اوسه د سر اوچتولو ځواک ونه موند.

خو له بده مرغه چې د دوی له ماتې وروسته، زموږ زخمو نه لا نه ؤ ټکور شوي چې د (۱۳۸۰ ه. ش) کال د ميزان مياشتې په پنځلسمه نېټه؛ گران هېواد د يو بل وحشي يرغلگر له خوا اشغال شو. دا ځل افغان ولس له ډېرو مکارو او دروغجنو صليبيانو سره مخ شو او د تېر په څېر متأسفانه دا ځل هم زموږ ځينې هېوادوال د يو څو پيسو لپاره د خداى له دښمنانو سره يو ځای شول.

خو د تعجب ځای دا دی چې هماغه پروني برېتور کمونيستان چې پرون يې خپل بې وزله هېوادوال په دې گناه وژل، چې ولې شوروي اتحاد ته غاړه نه ږدي او د مارکس او لېنن افکار نه مني، اوس هماغه جنابان بږيه برېت خريپلي، سوتي بوتې د امريکايانو تر څنگ ودرېدل او دا ځل يې پر دې گناه خپل ولس واژه، چې ولې د امريکايانو مخالفت کوي او ديموکراسي ته غاړه نه ږدي!

پرسش‌ها و پاسخ‌های شرعی

بخش بیست و چهارم

حکم معاملات اینترنتی بیت کوین

نام مستفتی: کارکنان و مشتریان (بیت کوین Bitcion)

به حضور مفتیان عالی‌قدر دارالافتاء دارالعلوم عالی هرات به عرض می‌رسانم این که: حکم معاملات اینترنتی (بیت کوین Bitcion) از دیدگاه شرعی چیست؟

(بیت کوین Bitcion) یک پول مجازی و نیز یک شبکه پرداخت به کاربر است. تراکنش‌ها در این شبکه پرداخت، در یک لاگ عمومی به نام بلاک چین (Blockchain) ذخیره می‌شوند. این شبکه پرداخت از واحد پولی خاص خودش که آن هم بیت کوین نامیده می‌شود استفاده می‌کند. بنابراین بیت کوین یک ارز دیجیتالی یا ارز مجازی یا پول الکترونیکی یا ارز رمزگذاری شده (Cryptocurrency) است. بیت کوین در سال ۲۰۰۹ توسط یک برنامه نویس ناشناس با نام مستعار ساتوشی ناکاموتو (Satoshi Nakamoto) به صورت یک نرم‌افزار متن باز (Open Source) معرفی شد.

خصوصیت بیت کوین نسبت به سایر پول‌های الکترونیکی، غیر متمرکز بودن آن است. به این معنی که بیت کوین توسط شرکت یا ارگان خاصی مانند یک بانک مرکزی یا یک موسسه مالی، حمایت یا کنترل نمی‌شود. بیت کوین به صورت کدهای دیجیتالی بین کاربران جابجا می‌شود. بیت کوین را آینده پول‌های دیجیتال می‌دانند.

با توجه به گسترده شدن استفاده از بیت کوین در بین کاربران اینترنتی، فروشگاه‌های اینترنتی نیز در تلاش هستند که هرچه سریع‌تر امکان پرداخت با بیت کوین را برای کاربران خود فراهم آورند. در حال حاضر امکان پرداخت هزینه محصولات یا خدمات با بیت کوین، در تعداد بسیار زیادی از وبسایت‌ها و فروشگاه‌های اینترنتی وجود دارد. کاربران اینترنتی عموماً می‌توانند از صرافی‌هایی که خرید و فروش بیت کوین را انجام می‌دهند، بیت کوین مورد نیاز خودشان را تهیه کنند و سپس در فروشگاه‌های اینترنتی، هزینه محصولات یا خدماتی را که خریداری می‌کنند با بیت کوین پرداخت کنند.

بیت کوین‌ها در شبکه بیت کوین به عنوان پاداش پردازش تراکنش‌های بیت کوین تولید می‌شوند. در این فرایند، کاربران قدرت محاسباتی کامپیوتر خود را به پردازش و ثبت تراکنش‌ها در بلاک چین اختصاص می‌دهند. این کار که استخراج (mining) نامیده می‌شود، توسط اشخاص یا شرکت‌ها برای به دست آوردن بیت کوین‌های تازه تولید شده و نیز کارمزدهای پرداخت شده در شبکه انجام می‌شود. به جز استخراج، امکان به دست آوردن بیت کوین از طریق خرید بیت کوین در قبال پرداخت سایر ارزها یا پول‌های الکترونیکی یا سایر محصولات و خدمات، امکان‌پذیر است. خلاصه معامله طوری است که مقدار پول را می‌بریم به صرافی و در مقابل آن برای مایان پول اینترنتی می‌دهند و این پول اینترنتی و

قیمت آن کاستی بیاید. (ب) پول‌های متداوله عرفی در هر کشور، مانند: افغانی، ریال، روپیه و... که به‌ذات خود پول نبوده ولی به اساس حکم و تقنین حکومت‌ها به آن حکم پول داده شده و فقط از جانب بانک‌های مرکزی همان کشور (مانند د افغانستان بانک) چاپ و صادر می‌گردد و پشتوانه این پول‌ها حکومت می‌باشد، لذا پول‌های دیجیتالی و یا بیت کوین اصلاً پول قانونی محسوب نمی‌شود و پول خلقی و حقیقی نیز نیست، پس پول نیست؛ بلکه امر توهمی (Virtual Currency) می‌باشد که برای به‌دست‌آوردن این امر توهمی شخص پول عرفی خویش را بذل می‌کند. حال آنکه قاعده فقهی است (المائده: ۷۴) لا عبرة للتوهم و این در حقیقت ضیاع و تلف کردن مال می‌باشد در حالی که اتلاف مال در شریعت ممنون است:

۴۵۸۳: حدثنا ابن أبي عمر حدثنا مروان بن معاوية الفزاري عن محمد بن سوقة أخبرنا محمد بن عبيدالله الثقفي عن وراد قال كتب المغيرة إلى معاوية سلام عليك أما بعد فإني سمعت رسول الله -صلى الله عليه وسلم- يقول «إن الله حرم ثلاثاً و نهى عن ثلاث حرم عقوق الوالد و وأد البنات ولا وهات. و نهى عن ثلاث قيل و قال و كثرة السؤال و إضاعة المال». صحيح مسلم (۱۳۱/۵)

فلا شك انها كانت في بداية امرها سندات لديون... ثم لما ازداد شيوعها جعلتها الحكومات عملة قانونية (Legal Tender) و منعت البنوك الشخصية من اصدارها. بحوث في قضايا فقهية معاصرة ج ۱ ص ۱۵۲

همچنین در اینجا با پول، امر توهمی خریداری شد، حال آنکه مبيع می‌بایست امر موجود باشد، نه امر توهمی.

(المادة ۱۹۷): يلزم أن يكون المبيع موجودا.
(المادة ۱۹۸): يلزم أن يكون المبيع مقدور التسليم.
مجلة الأحكام العدلية (ص ۴۱)

(۲) در عبارت دوم تصریح شده که پول مجازی و فرضی به شرکت و یا ربات داده می‌شود تا با آن کار کند بنابر ظاهر، این شرکت از قبیل شرکت مضاربت است و یکی از شرائط صحت مضاربت این است که

یا دیجیتالی را (بیت کوین) می‌گویند و این مقدار پول دیجیتالی به ایمیل روان می‌کنند و بعد خودم مقداری بیت کوین را به خاطر معامله و دریافت مفاد به این شرکت و یا ربات می‌دهم تا شرکت و یا ربات کار کند و مفاد را پس به اساس بیت کوین برایم تسلیم می‌کند و مقدار مفاد متغیر است و شخص هم در مفاد و هم در ضرر شریک است. قیمت بیت کوین در بازار ما ثابت نیست. می‌تواند در مدت نسبتاً طولانی تغییر کند یا ارزش بیت کوین بالا رود و یا کم شود و مفادی را که می‌گیریم نقداً به قیمت بیت کوین کم و زیاد می‌شود و این شراکت تا زمانی جریان دارد که پول شخص دو برابر شود و به عبارت دیگر مفاد، برابر به اصل پول شود. اکنون سوال اینجاست که تجارت بیت کوین از دیدگاه شرعی طبق قرار داد فوق صحت دارد یا خیر؟ و همچنین پولی را که به این کار به مصرف می‌رسانیم شرعاً برای ما اجازه است یا خیر؟

الإجابة و منه الإصابة

آنچه در این استفتاء قابل ملاحظه است، پنج موضوع است:

۱: اینکه مقدار پولی به صرافی برده شده و در مقابل آن به شخص پول‌دهنده بیت کوین (پول مجازی) داده می‌شود و نیز بیت کوین توسط شرکت خاصی و یا بانک دولتی و یا بانک شخصی کنترل نمی‌شود.
۲: اینکه بعد از آن مقدار بیت کوین به شرکت و یا ربات داده می‌شود تا با آن معامله و... نماید و در نتیجه مفاد حاصل کند.

۳: اینکه مقدار مفاد متغیر بوده و شخص در ضرر و مفاد شریک است.

۴: اینکه قیمت بیت کوین در کشور در حال تغییر است یا بالا می‌رود یا کم می‌شود.

۵: اینکه شراکت تا زمانی ادامه دارد که پول، دو برابر شود.

(۱) در رابطه به جمله اول باید متذکر شد که پول‌ها بر دو گونه است:

الف) طلا و نقره که پول حقیقی و خلقی است که هیچ وقت از ثمنیت نمی‌افتد اگرچه ممکن است در

ی‌مکن ادخاره مع الإباحة، فالخمر مال لا متقوم، فلذا فسد البیع بجعلها ثمنا، وإنما لم یعتقد أصلا بجعلها مبیعا؛ لأن الثمن غیر مقصود بل وسیلة إلى المقصود، إذا الانتفاع بالأعیان لا بالأثمان، ولهذا اشترط وجود المبیع دون الثمن، فبهذا الاعتبار صار الثمن من جملة الشروط بمنزلة آلات الصناع و تمام تحقیقه فی فصل النہی من التلویح. (رد المحتار) (۵۰۱/۴)

المادة (۱۹۹): یلزم أن یكون المبیع مالا متقوما. مجلة الأحكام العدلیة (ص ۴۱)

المادة (۳۶۳): المحل القابل لحکم البیع عبارة عن المبیع الذی یكون موجوداً ومقدور التسلیم ومالا متقوما. فبیع المعدوم وما لیس بمقدور التسلیم وما لیس بمال متقوم باطل. مجلة الأحكام العدلیة (ص ۷۲) و اگر بالفرض مال باشد؛ در مال، شرکت مضاربت صورت نمی‌گیرد، بلکه می‌بایست رأس المال مضاربت، سکوک و پول‌های متعارف باشد.

المادة (۱۳۳۸): یشرط أن یكون رأس المال من قبیل النقود.

المادة (۱۳۳۹): المسکوکات النحاسیة الرائجة معدودة عرفا من النقود.

المادة (۱۳۴۱): یشرط أن یكون رأس المال الشركة عینا و لایكون دینا أى لایكون المطلوب من ذمم الناس رأس مال للشركة. مثلاً لیس لاثنین أن یتخذا دینهما الذی فی ذمة آخر رأس مال للشركة فیعقدا علیه الشركة، وإذا كان رأس مال أحدهما عینا والآخر دینا فلا تصح الشركة أيضاً. مجلة الأحكام العدلیة

(۵) از عبارت پنجم شما دانسته می‌شود که تا زمانی پول شما دو برابر نگردد این شرکت ادامه داشته و شما حق فسخ آن را ندارید در حالی که یکی از احکام مضاربت این است که شخص صاحب پول قدرت دارد به اینکه هرگاه بخواهد شرکت را فسخ کند خصوصاً هنگامی که مضاربت در صرافی باشد.

با این مشکلات خاص فقهی، مشکلات عام دیگر این است:

الف) این معالمه دروازهٔ سته (بیوع مستقبلیات) و یا شبه آن را باز می‌کند، زیرا در بیوع مستقبلیه و سته نیز کدام مبیعه‌ای وجود نداشته و مال تنها به‌طور نام

رأس المال پول و سکه باشد حال آنکه رأس المال در اینجا پول نیست، بلکه یک چیز وهمی و فرضی است. المادة (۱۳۳۸): یشرط أن یكون رأس المال من قبیل النقود. مجلة الأحكام العدلیة (ص ۲۵۶)

المادة (۱۳۴۱): یشرط أن یكون رأس مال الشركة عینا و لایكون دینا أى لایكون المطلوب من ذمم الناس رأس مال للشركة. مثلاً لیس لاثنین أن یتخذا دینهما الذی فی ذمة آخر رأس مال للشركة فیعقدا علیه الشركة، وإذا كان رأس مال أحدهما عینا والآخر دینا فلا تصح الشركة أيضاً. مجلة الأحكام العدلیة (ص ۲۵۷) (۳) همین‌گونه در عبارت سوم شما ذکر شده که مقدار مفاد متغیر است و شخص در ضرر و مفاد شریک است. چون یکی از شرایط صحت مضاربت این است که مقدار فایده بین مضاربت و صاحب پول در هنگام عقد بر سبیل شیوع مشخص باشد و یا فی‌صدی و در اینجا مشخص نیست، پس این شرکت صحت ندارد.

المادة (۱۴۱۱): یشرط فی المضاربة أن یكون رأس المال معلوما كشركة العقد أيضاً وتعیین حصة العاقدین من الربح جزءاً شائعاً كالنصف و الثلث ولكن إذا ذكرت الشركة على الإطلاق بأن قیل مثلاً «الربح مشترك بیننا» یصرف إلى المساواة. مجلة الأحكام العدلیة (ص ۲۷۲)

(۴) در عبارت چهارم آمده که قیمت بیت کوین در حال تغییر است حال آنکه بیت کوین پول حقیقی و یا عرفی نیست تا قیمت آن بالا و پایین شود، بلکه امر وهمی است که هیچ قیمتی برایش نیست. و اگر به‌صورت حق از حقوق باشد که شخص با صرف پول آن را به‌دست می‌آورد، اولاً حقوق تا زمانی که متعارف نگردد حکم مال را به خود نمی‌گیرد.

(قوله: مالا أو لا) إلخ، المراد بالمال ما یمیل إليه الطبع ویمکن ادخاره لوقت الحاجة، والمالیة تثبت بتمول الناس كافة أو بعضهم، والتقوم یثبت بها وإباحة الانتفاع به شرعاً؛ فما یباح بلامول لا یكون مالا كحبة حنطة و ما یتمول بلا إباحة انتفاع لایكون متقوما كالخمر، وإذا عدم الأمران لم یثبت واحد منهما كالدّم بحر. ملخصاً عن الكشف الکبیر. وحاصله أن المال أعم من المتمول؛ لأن المال ما یمکن ادخاره ولو غیر مباح كالخمر، والمتقوم ما

بها إلى الحكام لتأكلوا فريقاً من أموال الناس بالإثم}. فالنهي مقيد بوصف، وهو أن تأكله بالباطل. وقد تضمن ذلك: أكل أبدال العقود الفاسدة، كأثمان البياعات الفاسدة، وكل شيء ما أباحه الله تعالى، فأما الذي أباحه الله تعالى من العقود، فلا مدخل فيه. ثم إن الله تعالى قال: {إلا أن تكون تجارة}، فظاهره يقتضي إباحة سائر التجارات الواقعة عن تراض، والتجارة اسم واقع على عقود المعاوضات المقصود بها طلب الأرباح، قال الله تعالى: {هل أدلكم على تجارة تنجيكم من عذاب أليم}. فسمى الإيمان تجارة على وجه المجاز، تشبيهاً بالتجارات التي يقصد بها الأرباح. أحكام القرآن للكنيا الهراسي (١١٦/٢)

(ج) این معامله عین قمار می باشد که عبارت است از تعلیق التملیک علی الخطر، زیرا پول عرفی شخص از یک طرف برای به دست آوردن بیت کوین داده و صرف شد، اما اینکه از طریق پول فرضی فایده ای به دست آورده یا خیر؛ این امر احتمالی است و این عین قمار است. قال ابن عباس ان المخاطرة قمار و إن أهل الجاهلية كانوا يخاطرون على المال و الزوجة... إلى أن ورد تحريمه. أحكام القرآن للجصاص ج ١ ص ٣٩٨ لأن القمار من القمار الذي يزداد تارة و ينقص أخرى وسمى القمار قماراً لأن كل واحد من المقامرين يجوز أن يذهب مال إلى صاحبه و يجوز أن يستفيد مال صاحبه وهو حرام بالنص. رد المحتار ج ٩ ص ٦٦٥ و همچنین دارالعلوم دیوبند در فتوی نمبر ١٤٢٠- ١٣٩٩/١=ن حکم به حرمت کاروبار بیت کوین نموده است.

بنابراین اشکالات فقهی، کاروبار از طریق بیت کوین حرام و غیر مشروع می باشد.

دارالافتاء دارالعلوم عالی هرات

به امضای: خواجه مولانا صبغت الله مولوی زاده، مفتی اعظم؛ خواجه مولانا رفعت الله مولوی زاده رئیس دارالافتاء و مولانا احسان الله مولوی زاده معاون دارالافتاء

تاریخ صدور: ١٣٩٨/٩/١١

شماره فتوی: ٠٠١٥١٧٥

ذکر می شود و مقصود در آن حصول بر عوایت است حال آنکه پیامبر صلی الله علیه و سلم از بیع ما لیس عندک و از ربح ما لم یضمن منع فرموده است. و فی الهندیة: ومنها فی المبیع و هو أن یكون موجوداً فلا ینعقد بیع المعدوم و ماله خطر العدم. الفتاوی الهندیة جلد ٣ ص ٢

لأن ركن البيع مبادلة المال بالمال و لم یوجد و المعدوم کبیع التعلی... لأنه معدوم. الدرالمختار علی هامش رد المحتار ج ٤ ص ١١٣

مولانا مفتی تقی عثمانی مدظلہ العالی درباره حرمت بیع سته می فرماید: لایشک بعد النظر فی تفاصيل هذه العملية أنها عملية محرمة شرعاً و مصادمة لعدة أحكام الشريعة الغراء. أما أولاً، فلأنه بیع لما لا یملکه الانسان، و قد روی حکیم بن حزام رضی الله عنه قال: قلت یا رسول الله! إن الرجل لیأتینی فیرید منی البیع، و لیس عندی ما یطلب، أفأبیع منه، ثم أبتاعه من السوق؟ قال: «لا تبع ما لیس عندک» (أخرجه النسائی و الترمذی و ابوداود)... بحوث فی قضایا فقهیة معاصرة ج ١ ص ١٣٠

و قد اتفق جمهور الفقهاء علی کون هذا البیع ممنوعاً شرعاً و استندوا فی ذلك بالحديث المعروف أن النبی صلی الله علیه و سلم نهی عن بیع الکالیء بالکالیء. بحوث فی قضایا فقهیة معاصرة ج ٢ ص ١٠

(ب) این نوع شرکت ها و در مجموع کاروبار اینترنتی اکثراً شرکت های کلاهبرداری است که با نیرنگ های مختلف سبب ضیاع مال می گردد. حال آنکه خداوند متعال در آیات زیادی به حفاظت مال حکم نموده و دستور داده و به طور نمونه فرموده است:

{لا تأکلوا أموالکم بینکم بالباطل إلا أن تكون تجارة عن تراض منکم}. اعلم أن فی الناس من ظن أن غیر التجارة من الهبات و الصدقات، داخل تحت قوله بالباطل، إلا أنه ینسخ بالإجماع، أو بقوله: {لیس علیکم جناح أن تأکلوا من بیوتکم أو بیوت آبائکم}، و هذا نقل عن ابن عباس، و الحسن. و الذی هو الحق، أنه لا یفهم من أکل بالباطل، تحريم الهبات التي یتغی بها الأغراض الصحیحة، و أنما حرم الله تعالى أکل المال بالباطل، و الباطل الذی لا یفیض إلى غرض صحیح، مثل أکل المال القمار و الخمر و الاغرار، قال الله تعالى: {ولا تأکلوا أموالکم بینکم بالباطل و تدلوا

صفحه ویژه شیربچه‌های هندوکش

ترتیب و جمع‌آوری:
صلاح‌الدین نیمروزی

توکل و یقین

کوهنوردی می‌خواست بلندترین قله را فتح کند. بالاخره بعد از سال‌ها آماده‌سازی خود، ماجراجویی‌اش را آغاز کرد. اما از آنجایی که آوازه‌ی فتح قله را فقط برای خود می‌خواست تصمیم گرفت به تنهایی از قله بالا برود.

او شروع به بالا رفتن از قله کرد، اما دیروقت بود و به‌جای چادر زدن همچنان به بالا رفتن ادامه داد، تا اینکه هوا تاریک شد.

سیاهی شب پر کوه‌ها سایه افکنده بود و کوهنورد قادر به دیدن چیزی نبود. همه‌جا تاریک بود. ماه و ستاره‌ها پشت ابر گم شده بودند و او هیچ چیز نمی‌دید.

در حال بالا رفتن بود، فقط چند قدمی با قله فاصله داشت که پایش لغزید و با شتاب به پایین پرتاب شد. در حال سقوط فقط نقطه‌های سیاهی می‌دید و به طرز وحشتناکی حس می‌کرد جاذبه‌ی زمین او را در خود فرو می‌برد. همچنان در حال سقوط بود... و در آن لحظات پر از وحشت، تمامی وقایع خوب و بد زندگی به ذهن او هجوم می‌آوردند.

ناگهان درست در لحظه‌ای که مرگ خود را نزدیک می‌دید حس کرد طنابی که به دور کمرش بسته شده، او را به شدت می‌کشد.

میان آسمان و زمین معلق بود... فقط طناب بود که او را نگه داشته بود و در آن سکوت هیچ راه دیگری نداشت جز اینکه فریاد بزند: خدایا کمک کن... ناگهان صدایی از دل آسمان پاسخ داد از من چه می‌خواهی؟

- خدایا نجاتم بده!

- آیا یقین داری که می‌توانم تو را نجات دهم؟

- بله پاور دارم که می‌توانی.

- پس طنابی را که به کمرت بسته شده قطع کن...!

لحظه‌ای در سکوت سپری شد و کوهنورد تصمیم گرفت با تمام توانش طناب را بچسبند. فردای آن روز گروه نجات گزارش دادند که جسد یخ‌زده کوهنوردی پیدا شده... او از طنابی آویزان بوده و دست‌هایش طناب را محکم چسبیده بودند در حالی که فقط چند قدم بالاتر از سطح زمین قرار داشته است!!!

امانت‌داری در خرید و فروش

پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وسلم از کنار مردی گذشت که خوراکی می‌فروخت. دستش را در توده‌ی خوراکی فرو برده و فهمید که خیس است. از او پرسید: ای صاحب طعام، این دیگر چیست؟ مرد گفت: یا رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وسلم آب پاران به آن رسیده است. پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وسلم فرمود: «أفلا جعلته فوق الطعام حتى يراه الناس؟ من غش فليس مني». (مسلم)

یعنی: چرا آن را در بالای نگذاشتی تا آن را مردم ببینند؟ کسی که به ما خیانت کند از ما نیست.

امید و رجاء (رحمت الهی)

حکایت می‌شود که فرمانده‌ای در یکی از جنگ‌ها شکست خورده و یأس پر او چیره گشته و امیدش را از دست داده بود. به همین دلیل سپاهیان‌ش را ترک کرد و به جای دوری در پیابان رفت و در کنار سنگ بزرگی نشست.

در همین حین، مورچه‌ی کوچکی را دید که سعی می‌کرد دانه‌ی گندمی را به لانه‌اش در بالای صخره ببرد. وقتی مورچه سعی داشت دانه را با خود به بالای صخره ببرد، دانه سقوط می‌کرد و مورچه برای حمل دوباره دانه برمی‌گشت. هر بار دانه می‌افتاد و مورچه برمی‌گشت و بار دیگر سعی می‌کرد که آن را بالا ببرد... و این عمل تکرار می‌شد.

فرمانده جنگی همچنان ناظر کوشش بسیار مورچه بود و سعی مداوم او در حمل دانه را دنبال می‌کرد تا آن‌که بالاخره مورچه موفق شد دانه را به لانه‌اش برساند. فرمانده‌ی شکست خورده، از این منظره عجیب شگفت زده شد و با امید و اراده‌ی مصمم از چایش برخاست و به سوی مردانش بازگشت و آنان را جمع کرد و روحیه‌ی تهور و دلگرمی را به آنان بازگرداند و آن‌ها را برای مقابله در جنگی دیگر آماده نمود. در این نبرد فرمانده‌ی مذکور توانست بر دشمنانش پیروز شود. سلاح اصلی او در این نبرد، امید و دوری از یأس و نومییدی بود که آن را از یک مورچه کوچک یاد گرفته و بکار بسته بود.

(بخش سی و سوم)

زندگای جاوید

ابومحمد البلوشی

هستند که از آن‌ها هیچ‌کسی نمی‌تواند بی‌تفاوت رد بشود مگر آن‌که خداوند متعال از او بصیرت را ستانده که مطابق خواهشات نفسانی خود آن‌ها را تأویل نموده و به این نحو خود را فریب دهد. همان‌گونه که شاعر مشرق زمین علامه اقبال لاهوری چنین می‌سراید:

من آن علم و فراست به پرکاهی نمی‌گیرم
که از تیغ و سپر بیگانه سازد مرد غازی را

آنگه به آموزش علوم دینی پرداخت تا این‌که شوق جهاد بیشتر او را فرصت نداد بلکه رهسپار سنگرهای داغ شهر برایچه گردید و در معسکر آنجا تمرینات و آموزش ابتدایی را فرا گرفت. چون سن ایشان کوچک بود به دستور امیران آن منطقه دوباره به خانه بازگردانده شد.

اما از آنجایی‌که او شیفته میادین نبرد و جنگ بود دوباره رهسپار افغانستان گردید اما این دفعه جاهایی را انتخاب نمود که با اشغالگران آمریکایی همه‌روزه در نبرد باشد لذا مارجه و نادعلی یعنی مناطقی را که بسان قلب هلمند هستند را برگزید. ایشان یک زندگی کاملاً مجاهدانه و غریبانه‌ای را

فاتح نوجوان شهید عبدالحق رحمه الله

اگر بگویم که سنگرهای برایچه، مارجه، نادعلی، برگ متال نورستان و... از فراق او بی‌تابی نموده و زارزار گریستند، مبالغه نکرده‌ام!

چراکه آن قهرمانی‌هایی که او از خود به نمایش گذاشته بود و آن قربانی‌هایی را که او در راه خدا داده بود به‌علاوه اخلاق نیکو و بی‌آلایش‌اش و آن قلب نترس و شجاعش کوچک و بزرگ را وادار می‌سازد تا در مقابل یاد و خاطرات او تعظیم و تکریم او را بجا آورند.

آری؛ شهید عبدالحق رحمه الله با سن کوچکش یادآور معاذ و معوذ بود، آن‌هایی که تعجب مردم قرن‌های گذشته تا به حال را برانگیخته‌اند.

این قهرمان خوش‌نام در سال ۱۳۷۰ هـ.ش دیده به جهان گشود و در زیر پرورش پدر و مادری بلوچ، متدین و باخدا بزرگ شد. ابتدا در کلاس حفظ وارد گردیده و کلام الله مجید را حفظ نمود تا آن آیات زلال وحی او را صیقل داده و برای میدان جنگ آماده سازد.

چراکه حدود ۵۰۰ آیه از قرآن کریم مختص جهاد

سنگرش قرار گرفته بود و به دشمن با سلاح پیکا-
ثقیل- تیراندازی می‌کرد، در همین لحظه تقریباً
۱۵ نفر از دشمن از یک کوچه‌ای داشتند به طرف او
می‌آمدند که او آن‌ها را با یک رگباری از پا درآورد
و همگی را کشت. جنگ به شدت تمام ادامه
داشت تا اینکه برای آن‌ها نیروی کمکی آمد که
حدود ۳۵ ماشین بودند. در این موقع مجاهدین
عقب‌نشینی می‌کنند اما آن شیرمرد و دو الی سه
نفر دیگر از همراهان جان‌برکفش از خود پایمردی
نشان داده و تا ساعت ۱۱ الی ۱۲ می‌جنگند که
در نهایت تیرهایشان تمام‌شده و دشمن آن‌ها را
دستگیر می‌کند و با فجیع‌ترین وجه به شهادت
می‌رساند.

عجب رسمی بپا کردند به خاک و خون غلتیدند
خدا رحمت کند آن عاشقان پاک طینت را

وصیت‌نامه و زندگی‌نامه‌ی شهید عبداله‌ادی جهان‌دیده شیرازی رحمه‌الله

چه خوش باشد که باایمان بمیریم
برای دوست جاویدان بمیریم

چه خوش باشد میان سنگر حق
به زیر سایه قرآن بمیریم

سنت همیشگی الهی بر این استوار است که هرگاه
مسلمانان سست عناصر و ضعیف العقیده در
راستای فریضه‌ی اقامه‌ی دین شانه خالی کرده‌اند،
خداوند بی‌نیاز در عوض آن‌ها افرادی مؤمن و غیور
را از اقوام و نژادهای دیگر برانگیخته است که برای
اعلاء کلمه‌ی الله از هیچ فداکاری دریغ نورزیده‌اند.
صفحات تاریخ بر این امر گواه است.

در تاریخ معاصر نام پراوازه‌ی جان واکر عبدالحمید
انگلیسی‌زبان آمریکائی تبار درخشان است که خداوند
متعال چگونه او را از تاریکی‌ها و سیاه‌چال‌های
مادیت غرب نجات داد و به والاترین قله‌ی اسلام
نائل ساخت، اما الان صحبت یکی دیگر از افراد

برای خود انتخاب نمود و حدود چهار الی پنج ماه
در سنگر می‌ماند و بعد یک ماه الی دو ماه را در
خانه سپری می‌نمود و خلاصه اینکه کار او تا موقع
شهادتش همین بود.

این انسان خوش نصیب در جنگ‌های مشهور
مارجه شریک بود و یکی از پیش‌قراولان مجاهدین
بود. این عملیات گسترده نظامی که با شرکت
۱۵ هزار نیروهای افغان، آمریکایی و بریتانیایی
شروع شده بود و با تمام قدرت بر مجاهدین آن
دیوار تاخته بودند اما به نصرت و فضل و یاری
خداوند در نهایت امر به آن‌ها شکست فجیعی
ملحق گردید.

آری؛ روزها سپری می‌شد و شهید عبدالحق
رحمه‌الله برای جوانان عصر خود صحنه‌های
جنگی شگفت‌انگیزی به نمایش می‌گذاشت، برای
جوانانی که تابه‌حال در خواب خرگوشی فرو رفته
ونمی‌خواهند بیدار شوند. جوانانی که نه آه یتیمان
آن‌ها را بیدار می‌کند و نه داد و فغان بیوه‌ها.

این انسان خوش نصیب را می‌توان در زمره فاتحان
قرارداد چون او در فتح ولسوالی (بخشداری) «برگ
متال» استان نورستان حضور داشت.

آری؛ او جهاد را در تمام جاهای افغانستان دوست
می‌داشت و هیچ فرقی برایش نداشت که کجا
باشد، فقط و فقط هدف او جهاد بود نه پست و
مقام و جاه.

چه بسا جاهایی هستند که او در آنجاها قدم
مبارکش را گذاشته که ما از آن بی‌خبریم. اما اخیراً
فقط به سنگرهای داغ نادعلی ولایت هلمند روی
آورده بود و در آن خطه به جهاد و رباط می‌پرداخت.
تا اینکه بالاخره میعاد عروج این نوجوان بهشتی-
کما نحسبه والله حسیبه- سر رسید.

تفصیل ماجرای شهادتش را بهتر است که از
امیرش بشنویم که گفت: روز سه‌شنبه ۲۵ رجب
سال ۱۴۳۲ هـ.ق ساعت ۷ صبح بود که دشمن
زبون بر ما حمله کرد. من داشتم مجاهدین را
منظم می‌کردم تا اینکه به عبدالحق رسیدم
او وقتی که من را دید به من گفت از پایین برو
تا تیرها به تو اصابت نکند، اما خودش بالای

شعبان المعظم برای اولین بار به کشور مجاهد پرور افغانستان به قصد جهاد با یهود و نصاری و ایادیش سفر می کند و دو ماه آنجا می ماند و پس از دو ماه به کشورش ایران برمی گردد؛ اما از آنجائی که عشق به جهاد بر فکر و روان او مستولی و غالب شده بود و نیز وضعیت وخیم و مظلومانه مسلمانان او را بیش از پیش مضطرب و ناراحت کرده بود، در هیچ جای و محلی اطمینان نداشت تا اینکه در سال ۱۳۸۷ هـ ش مطابق با ۱۴۲۹ هـ ق در ماه جمادی الثانی برای بار دوم به افغانستان مسافرت کرد؛ و آنجا نزدیک به یک سال سختی های جهاد را که برایش درواقع بسیار شیرین بود، تحمل کرد. از حوصله و همتش اندکی هم کاسته نمی شد، بلکه عشقش به دیدار پروردگارش روزبه روز بیشتر می شد.

نهایتاً در ماه ربیع الاول سال ۱۴۳۰ هـ ق. نوبت به این قهرمان عصر رسید که بر داخل پایگاهی در مرکز ولایت نیمروز در شهر زرنج عملیات استشهادی انجام دهد.

ابتدا با استخدام کلاشینکف جمعی را به هلاکت رسانده و سپس با ندای الله اکبر دکمه اخیرا فشار داده و تعداد ۱۹ نفر از دشمن در همان جا به شمول فرمانده رحمت الله (که هدف اصلی عملیات بود) به هلاکت رسیده و نه نفر دیگر زخمی شدند و خودش نیز جام عاشقانه شهادت را سرکشیده و روح را برای دین، آیین، آبرو و بالجمله به پروردگار جهانیان تقدیم نمودند.

و با زبان حال چنین می گفت:

من مسلمانم حکم قرآنم
سوی میدان می روم مادر خداحافظ

با عزیزان می روم مادر خداحافظ
راه قرآن می روم مادر خداحافظ

من شتابان می روم مادر خداحافظ
سوی سبحان می روم مادر خداحافظ

اما شهادت این جوان مرد حامل یک پیامی است

این کاروان هست که اهمیت ماجرایش از ماجرای جان کمتر نیست.

به راستی او مؤمن مخلص، سربازی گم نام و شهیدی والامقام بود که یادش شیرین و تعریفش انقلاب آفرین است.

آری؛ او کسی جز یک نوجوان فارسی الاصل شیرازی که تازه بیست و دومین سال از بهار عمرش را سپری کرده است، می باشد.

نام و نسب: عبدالهادی جهان دیده فرزند رمضان. تاریخ ولادت ۶ شهریورماه ۱۳۶۶ هـ ش مطابق با سوم محرم الحرام ۱۴۰۸ هـ ق.

سیرت و صورت: دارای قامتی بلند، جسمی قوی، رنگی سفید بود و صاحب اخلاق کریمه و زیبا بود، همیشه تبسم بر لب او نقش می بست. انسانی متواضع بود به بزرگان و علما و صلحا احترام خاصی قائل بود. مطیع و فرمان بردار بود. با دوستانش و رفیقانش خیلی محبت داشت.

تحول درونی: پس از سپری کردن دوران کودکی در آغوش مادر و تحصیلات دولتی در شهر خود در سال ۱۳۷۱ هـ ش برای تحقیق و جستجوی حق به بلوچستان ایران مسافرت کرد، از حسن اتفاق با یکی از علمای ربانی به نام شیخ الحدیث و التفسیر حضرت مولانا محمد عمر سربازی رحمه الله ملاقات نمود؛ و با مطرح کردن چند سؤال مذهبی و دریافت پاسخ شدیداً تحت تأثیر عمیق مولانا و افکار او قرار می گیرد و درنتیجه به مذهب حقهی اهل سنت والجماعة روی می آورد.

و با مطالعه قرآن و حدیث و کتاب های سیرت و زندگی نامه ی صحابه به شدت فریفته و عاشق صحابه کرام می شود و به جهاد در راه خدا علاقه فراوان پیدا می کند و حتی از وضعیت موجود مسلمانان امروزی و مدعیان محبت با صحابه رنج می برد که چرا مسلمانان آرمان صحابه را که همان جهاد در راه خدا است به فراموشی سپرده اند.

و مدت ها این گمشده اش را تلاش می کرد تا اینکه در سال ۱۳۸۶ هـ ش مطابق با ۱۴۲۸ هـ ق در ماه

برای امت اسلام به‌ویژه برای جوانان اسلام. ای جوان! امروز هم دین اسلام مانند دیروز به خون و فداکاری و شهادت شما نیاز دارد. بشتابید به‌سوی یاری دین خدا و برای اعلاء کلمة الله و نابودی کفر جهانی.

ایشان یک وصیت‌نامه‌ای مکتوب برای مادر و خانواده‌اش با این متن دارد:

بسم الله الرحمن الرحيم
به خدمت خانواده عزیز و گرامی‌ام
السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

اما بعد:

شوق دیار شما زیاد بود اما شوق لقاء دیگری غالب آمد.

دوست داشتم تعطیلات را در کنار شما باشم اما در دلم درد بود؛ چراکه نمی‌توانستم رنج و سختی مسلمانان را ببینم که برادر و خواهر مسلمان من در زیر شکنجه‌ها و سختی‌ها هستند و بنده با خیال راحت در زیر کولر نشسته باشم.

بله راهی که بنده در پیش گرفتم راهی نیست که توسط چند انسان رقم خورده باشد؛ بلکه خداوند جهاد را برای هر مسلمان و مؤمنی فرض قرار داده و مثل روز روشن است که شروع‌کننده این فریضه الهی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بوده و ایشان شخصاً در بیست‌وهفت غزوه (جهاد) شرکت فرموده‌اند. پس شما ببینید این فریضه الهی را شخصی انجام داده که کل مخلوقات برای احترام ایشان سر تعظیم خم کرده‌اند. آن‌هم چه شخصیتی یعنی ختم الرسل سرور انبیاء، فیاض اولاء حضرت رسول اکرم محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم بود و اصحاب و اهل بیت ایشان در جهاد شرکت می‌کردند تا به وسیله این فریضه مقدس دین پاک اسلام را به سراسر دنیا برسانند. حال شما به بنده حق نمی‌دهید به پیروی از پیامبرم و اصحابش و اهل بیت پاکش همچون امام حسین - رضی الله عنه - برای عمل به فریضه

مقدس جهاد در صف مجاهدین قرار بگیرم، یعنی آیا شما خون انسانی ساده را از خون رسول اکرم - صلی الله علیه وسلم - بالاتر می‌دانید یا از خون حضرت علی و اولاد و اهل بیت ایشان بالاتر می‌دانید در حالیکه مثال این ابر مردان دیگر کسی نخواهد دید.

ای مادر تو بوی که سختی‌های سنگین برداشت کردی تا این حقیر را به این حد و اندازه رساندی اما حالا خداوند می‌خواهد از شما امانتی را که سال‌ها قبل به شما تحفه داده بود پس گیرد. و این را هم بدان ای مادر عزیزم همیشه در فکرت بودم و دعا برایت می‌کردم تا شما هم همان‌طور که این بنده حقیر هدایت شد شما هم هدایت بشوید.

بدانید خوشحالی بنده در این نیست که برای بنده مراسم عزاداری بگیرید بلکه خوشحالی بنده به خوشحالی شما وابسته است، دوست دارم مادرم یک جعبه شیرینی بگیرد و برای شهادت این‌جانب به بچه‌ها و کودکان بدهد که ان شاء الله خداوند این شهادت را از این حقیر قبول کند.

این را هم بدانید که بعد از شهادت بنده کسی را مقصر قرار ندهید. بنده با پای خود و طلب خود به این راه رفتم حتی از خانواده احمد کسی خبر ندارد و آن‌ها همیشه بنده را از این‌گونه افکار و اعمال دور می‌کردند. ولی رسول خدا - صلی الله علیه وسلم می‌فرمایند: «مخلوق را در چیزی که در آن نافرمانی خالق است، پیروی نکنید».

یعنی جهاد هم مثل نماز فرض است پس زمانی که خداوند می‌فرماید جهاد فرض است من به‌عنوان یک مسلمان نمی‌توانم به حرف دیگری خلاف خداوند عمل کنم.

دیگر اینکه برای بنده از کل اقوام چه کوچک و چه بزرگ حق معافی بطلبید و حق خودتان را نیز معاف کنید بخصوص تو ای مادر عزیزتر از جانم و بدانید در آینده ان شاء الله جای بدی نمی‌روم و این را هم بدانید رفتن من در این راه بهتر از جان دادن به سبب خودکشی، اعتیاد و دیگر چیزهایی که سبب هلاکت در دنیا و آخرت هستند، می‌باشد.

مهر والدین پرورش یافت و از همان کودکی علاقه خاصی به درس خواندن داشت.

ایشان پس از پایان رساندن دروس ابتدائی و راهنمایی در یکی از مدارس دینی به تحصیل علوم حوزوی پرداخت. او احترام خاصی نسبت به پدر و مادر خویش قائل بود و همواره برادران و خواهرانش را به ادای نمازهای پنجگانه تشویق می نمود و به آنها تعلیم می داد.

کم حرفی، خوش رویی و خوش اخلاقی از خصیصه های بارز شهید بود.

او در طول سال فقط سه ماه در کنار خانواده می گذراند و هرگاه به خانه بازمی گشت چند نسخه از کتاب های دینی تهیه نموده و به خانواده خویش تقدیم می نمود و تأکید می نمود که کتاب ها باید مطالعه شوند.

به دنیا و زخارفش علاقه نشان نمی داد، در تنهایی به فکر عمیق فرومی رفت و یا این که کتابی مطالعه نموده و یا چیزی می نوشت.

{سطور گذشته به قلم خواهر مرحوم نگاشته شده و در ادامه سخنان یکی از دوستان صمیمی شهید که بخش بزرگ وصیت نامه اش را به اختصاص داده بود، نقل می گردد:}

شهید مرحوم برام بسیار عجیب بود، از بقیه ی دوستان متفاوت بود.

از ویژگی های اخلاقی مرحوم یکی این بود که بسیار کم سخن بود و در بیشتر اوقات ساکت بود، بدون نیاز سخن نمی گفت، مگر این که از او درخواست می شد تا سخن بگوید.

بیشترین اوقاتش را در تنهایی می گذراند، گویا به تنهایی انس گرفته بود.

او از حافظه ی بسیار قوی برخوردار بود طوری که مطلب کتاب را با یک بار شنیدن به ذهن می سپرد و نیازی به تکرار دوباره نبود.

شهید خالد بسیار امانت دار بود و اسراری را که با او در میان گذاشته می شد حفظ می کرد و هیچ گاه دیده نشده که مرحوم اسرار کسی را افشاء نمایند. او انسان متواضعی بود برگفته هایش استوار بود و

بنده شما را وصیت می کنم به ادامه دادن راه بنده و حق را قبول کنید تا هم در این دنیا وهم در آخرت سربلند و پیروز باشید.

مادرم، خواهرم، برادرم و نزدیکانم بدانید مدت هرکجا که باشد می آید پس به فکر آخرت باشید. برای احمد نصیحتی دارم و آن این که از خانواده من خوب مواظبت کن به نمازهای پایبندی کن و دینت را به خاطر دنیا از دست نده.

از ته قلب برای شما از خداوند متعال دعای مغفرت و هدایت را طلب می کنم.

مادرم خیلی دوستت دارم این شعر را برایت نوشته ام:

خدایا یه بار دیگر می خواهم ببینمش
یه بار دیگه مثل گل ببویمش

سرم بذارم روی پاهاش گریه کنم
مثل قدیم خاطرش زنده کنم

تذکره اون سال های زندگی
یادم نمیره زمون بچگی

گرمی از نفسش کجا رفت
دلم گرفته گذشته ها چرا رفت

برق توی چشاشو فراموشم نمی شه
جای خالی توی دلم به جای اون کی می شی

روی لبش خنده ها سردی چشم بود
اشک های نقره ای اش دردی تو دلم بود

شهید خالد رحمه الله

شهید عبدالحمید رحمه الله مشهور به خالد فرزند عبدالواحد در سال ۱۳۶۱ هـ ش دیده به جهان گشود.

والد گرامی او را عبدالحمید نام نهاد و در سایه پر

امیدواریم که خداوند متعال شهادتش را قبول نموده و شفاعتش را در حق ما بپذیرد. شهید مرحوم از استعداد بالایی برخوردار بود به طوریکه روزی استاد ما را جمع نموده و دستور داد چشم‌هایتان را با پارچه‌ای بسته و اسلحه‌تان را تجزیه نمایید و سپس به همان حالت ببندید، ایشان ظرف ۳۰ الی ۴۰ ثانیه این کار را انجام داده و از همگان گوی سبقت را ربود. هرکس که با او آشنا می‌شد او را دوست می‌داشت، اما حقا که او قابلیت‌های بی‌شماری داشت، اما هیچ‌گاه خودنمایی نمی‌کرد.

مختصری از وصیت‌نامه و نامه‌ای که برای یکی از دوستانش قید نموده به شرح ذیل است:

بسم الله الرحمن الرحيم
با عرض سلام خدمت برادر عزیزم؛ نشد به‌خوبی ازت خداحافظی کنم و رفتن ما عجله‌ای شد. به تمام کسانی که من رامی شناسند سلام برسان و از آن‌ها حلالیت بخواه، در ضمن اگر به خانه رفتی هوای پدر و مادرم را داشته باش و مطمئناً بعد از من خیلی ناراحت می‌شوند. به آن‌ها بگو خیلی دوستشان دارم، بگو حلالم کنند، به آن‌ها بگو در آن دنیا منتظرشان هستم و اگر خدا ما را قبول کرد آن‌ها اولین کسانی هستند که برایشان شفاعت می‌کنم. از خدا برایت آرزوی موفقیت و کامیابی می‌کنم، هرکسی اینجا می‌آید دوست دارد زودتر برود آن دنیا، اینجا به حال و هوای دیگه‌ای دارد. به بقیه دوستان بگو بیایند در این راه؛ چون بهترین راه همین است. به آن‌ها بگو بیایید از نزدیک همه‌ی اون چیزهایی را که شنیده‌اید از نزدیک ببینید. سعی کن از این راه دور نشوی، دلم برای شهید حسین خیلی تنگ‌شده. هر وقت تو را می‌دیدم به یاد او می‌افتادم چون تو خیلی شبیه اونی، سعی کن راه او را ادامه بدهی و از حرف‌های دیگران متأثر نشوی. کاری که تو می‌کنی اجرش بیشتر از

از سرزنش ملامت کنندگان هراسی نداشت. به جهاد علاقه‌ی وافری داشت، اما بیم داشت که به این آرزویش دست نیابد، به همین جهت وقتی دوستانش روانه‌ی میدان شدند؛ و چون او باخبر شد، بسیار برایش سخت گذشت. در یکی از نامه‌هایش به بنده چنین نوشته: «ما شما را مصداق «والسابقون الأولون» و فمَنهم من قضی نَحبه» می‌پنداشتیم؛ زیرا شما جلوتر از ما به میدان جهاد رفتید».

اما درواقع خودش از برادران خود گوی سبقت را در این زمینه ربود و مصداق آیه زیر قرار گرفت: «مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا» {احزاب/۲۳}

«درمیان مؤمنان مردانی هستند که با خدا راست بوده‌اند در پیمانی که با او بسته‌اند. برخی پیمان خود را به پایان رساندند [و شربت شهادت سرکشیده اند] و برخی نیز در انتظارند. آنان هیچ‌گونه تغییر و تبدیلی در عهد و پیمان خود نداده‌اند».

وقتی که به میدان جهاد رسید بسیار اظهار خرسندی می‌نمود و تمرین‌های نظامی را به نحو احسن انجام می‌داد به‌گونه‌ای که رضایت اساتیدش را جلب نموده بود.

وی پس از آموزش‌های نظامی ابتدائی به دوره‌های خصوصی روی آوردند.

باوجودی که تمرینات خصوصی سختی‌های زیادی در بردارند اما هیچ‌گاه از وی شکایتی شنیده نشد. ایشان در تمرینات در تمرینات تأسیسی و خصوصی از همه پیشی می‌گرفت، هنگام صبح به مدت یک و نیم ساعت می‌دویدیم که ایشان با حمل آربی‌جی به همراه گلوله‌هایش می‌دوید و هیچ‌گاه احساس خستگی نمی‌کرد.

پس از شهادت وی استاد فرمود: به‌حق وی شخصی رازدار بود که خداوند او را به دربارش قبول نمود. آری ایشان در بهار سال ۱۳۸۷ با حمل نمودن مواد منفجره در میان انبوهی از دشمنان خدا در بازار دلارام ولایت نیمروز رفته، خودش را منفجر می‌کند که منجر به هلاکت ۲۵ نفر از آن‌ها می‌شود.

بگو خیلی دوستش دارم و به او بگو من از روی سنگدلی و بی تفاوتی آن‌ها را تنها نگذاشته‌ام فقط به خاطر خدا بوده و بس، به او بگو به خدا توکل کند که ذات بزرگی است. می‌دانم دوریم برای آن‌ها خیلی سخت‌تر از هرکسی است برای مادرم این اشعار را بخوان و ترجمه کن:

أماه قد عز اللقاء فاصبري
ماكان قلبي يا حبيبة قاسية
لكن مثلي لايقر قراره
والجرح في جسد العقيدة دامية
أماه دمعي قد تحدر جارياً
لاتحسبي أني تركتك جافية

(مادرم دوری از تو خیلی دشوار است، بدان ای مادر محبوبم که من سنگدل نیستم، اما وقتی که دینم را زخم آلود ببینم، بی‌قرار می‌شوم. مادرم اشک‌هایم جاری شده‌اند، اما این را بدان که تو را بی‌هدف ترک نکرده‌ام).

خیلی دوست دارم این برگ‌ها به دستت برسد.

الا ايها الساقى ادر كاسا وناولها
كه عشق آسان نمود اول ولى افتاد مشكلها
شرابي تلخ مي‌خواهم كه مردافكن باشد زورش
كه تا دمي براسايم ز دنيا و شر و شورش

ساقيا بده جامي زان شراب روحاني
تا دمي براسايم زين حجاب ظلماني

نه گلم نه برگم نه درخت سایه‌دار
در عجبم كه دهقان به چه كار كشت ما را

کار ماست؛ چون تو خیلی چیزها را کنار گذاشته‌ای. سعی کن صبور باشی و در کارهایت عجله نکنی. برای پدر و مادرم از اجر و پاداش این کار بگو، می‌دانم که خداوند متعال حافظ آن‌هاست از خداوند متعال تقاضا دارم به آن‌ها صبر بدهد. آن‌ها را تفهیم کن که اگر من پیش آن‌ها هم می‌بودم بازهم سروقت باید زحمتو کم می‌کردم چه بهتر که توی این راه بروم و برای آن‌ها ذخیره‌ای برای آخرت باشم.

به خدا توکل کن و از او بخواه هر راهی که خیر و صلاح دنیا و آخرت توی آن راه است پیش پایت قرار بده و همیشه این دعا را بکن حتماً خدا تو را رهنمایی می‌کند بدون این که تو متوجه شوی. برای مجاهدین دعا کن و دعا کن که این خبیث‌ها (کفار اشغالگر) هر چه سریع‌تر از این ملک و دیار خارج بشوند، دعا کن خدا آن‌ها را نیست و نابود کند.

و نیز برای اسیران دعا کن، می‌دانی شاید بزرگ‌ترین انگیزه کارم از اقدام به عملیات استشهادی، حالات بد اسیران بود که به من دست داده بود. وقتی فکر اسیران مسلمان را می‌کنم خیلی ناراحت می‌شوم.

برای جوانان امت دعا کن و برای تمام مسلمین که در هر گوشه‌ی دنیا قرار دارند، دعای نیک بکن. سعی داشته باش هم عالم خوبی باشی و هم مجاهد خوبی مثل شهید حسین رحمه الله. من در اینجا با کسان مهمی ملاقات و دیدن کرده‌ام و از همه‌شان فقط یک درسی گرفته‌ام آن هم صبر و شکیبایی به‌ویژه آن کسی که کارم را ترتیب داد. به او بگو همیشه در ذهن من هستی هر چند که وقت آمدنم آنجا نبود.

می‌دانی که خیلی جگر می‌خواهد که آدم بهترین دوست‌هایش جلوی دیدش تکه‌تکه بشوند و آنگاه انسان دیوانه نشود و صبر را پیشه سازد. واقعاً این امر برایم تعجب‌آور بود که خداوند متعال به آن‌ها چه صبر بزرگی داده که می‌توانند این قدر صابر باشند.

به پدرم بگو زیاد خودشو ناراحت نکنه و به مادرم

پیام ها و اعلامیه های رسمی امارت اسلامی افغانستان

جلوگیری از تلفات بیشتر، از تمام امکانات شان استفاده کنند. والسلام

پیام تسلیت امارت اسلامی در پیوند به وفات شماری از هموطنان در اثر سردی هوا

امارت اسلامی افغانستان
۱۴۴۴/۶/۲۶ هـ ق
۱۴۰۱/۱۰/۲۸ هـ ش - ۱۴۰۲/۱/۱۸ م

با تأثر فراوان اطلاع یافتیم که شماری از هموطنان ما در بعضی از ولایات از اثر سرمای شدید، جان های شانرا از دست داده اند، انا لله و انا الیه راجعون.

اعلامیه امارت اسلامی به مناسبت ششم جدی، ۴۳مین سالروز تجاوز شوروی سابق بر افغانستان

۴۳ سال قبل از امروز در ششم جدی سال ۱۳۵۸ هجری شمسی اتحاد شوروی سابق بر حریم پاک افغانستان تجاوز کرد و هزاران نیروی اشغالگر خود را داخل خاک افغانستان نمود.

در جریان اشغال ده ساله خود و پس از ظلم های بزرگ، کشور ما را در هر عرصه آسیب رساند، میلیون ها افغان را از کشور مجبور به هجرت و شهید و معیوب ساخت؛ اما الحمدلله ملت غیور و مسلمان ما با شجاعت در برابرش جهاد نمود که در نتیجه آن پس از ده سال قشون سرخ شوروی

امارت اسلامی افغانستان مراتب تسلیت خویش را به خانواده ها و اقارب هموطنان جان باخته ابراز می نماید.

برای شهدا بهشت برین و به مجروحین شفای عاجل تمنا دارد. برای اقارب و متعلقین جان باختگان صبر جمیل و اجر جزیل خواهان است. از درگاه الله تعالی استدعا دارد که دیگر هموطنان ما را از سردی هوا و سایر آفات نجات دهد.

به ادارات و مسؤولین مربوطه امارت اسلامی هدایت داده می شود که آنچه در توان دارند به خانواده های آسیب دیده کمک نمایند و به منظور

قابل درک است، ولی امارت اسلامی در این خصوص گام مؤقتی برداشته که با مساعد شدن زمینه این مشکل رفع خواهد شد. امارت اسلامی از تمام سازمان ها به خصوص سازمان همکاری های اسلامی می خواهد که تفاهم نزدیک با امارت اسلامی داشته باشند و به کمک های خود به مردم افغانستان ادامه دهند.

ذبیح الله مجاهد سخنگوی امارت اسلامی

۱۴۴۴/۶/۲۰ هـ ق

۱۴۰۱/۱۰/۲۲ هـ ش - ۲۰۲۳/۱/۱۲ م

اظهارات سخنگوی امارت اسلامی در پیوند به روابط افغانستان و پاکستان

امارت اسلامی افغانستان به شمول پاکستان با تمام کشورهای همسایه خواستار مناسبات خوب با روحیه حسن همجواری می باشد و به تمام راهکارهای باور دارد که ما را به آن هدف می رساند. در این اواخر اظهارات نادرست از سوی مقامات پاکستانی در رابطه به افغانستان صورت می گیرد که آن را مایه تأسف می دانیم.

امارت اسلامی تمام تلاش های خویش را به خرج می دهد که از خاک افغانستان نه تنها علیه پاکستان، بلکه علیه هیچ کشوری استفاده نخواهد شد.

ما متعهد به این هدف هستیم، اما جانب پاکستان هم مسئولیت دارد که برای کنترل وضعیت تلاش نماید و از اظهارات بی اساس و تحریک آمیز اجتناب ورزد، زیرا این چنین صحبت ها و ایجاد بی باوری به نفع هیچ کسی نیست.

همان گونه که امارت اسلامی به امن و ثبات در کشور خویش ارزش قائل است، به تمام منطقه امن و ثبات می خواهد و در این راستا به تلاش های خود ادامه می دهد.

ذبیح الله مجاهد سخنگوی امارت اسلامی

۱۴۴۴/۶/۱۰ هـ ق

۱۴۰۱/۱۰/۱۳ هـ ش - ۲۰۲۳/۱/۳ م

در افغانستان شکست بزرگ خورد و ملت مظلوم ما از شر و اشغال آن رهایی یافت.

این رویداد بزرگ تاریخ این پیام را می رساند که هیچ قدرت مغرور جهان به ایمان، ننگ و عزت و اراده قوی مردم مسلمان و غیور افغانستان شک نداشته باشد.

همچنان این را ثابت می سازد که ملت ما به هر اندازه که مظلوم و بیچاره واقع شود، در عملی نمودن حکم رب جل جلاله (جهاد) و کسب استقلال و آزادی کشور خویش و حراست از آن تاریخ روشن دارد که در یک قرن اخیر این حقیقت بزرگ را اشغال انگلیس ها، شوروی ها و امریکایی ها و شکست مفتضحانه آنان نشان می دهد.

امارت اسلامی در حالیکه تجاوز اتحاد شوروی سابق را به حریم ما یکبار دیگر محکوم می کند، بالای ملت صدا می زند که برای حفاظت از آنان خاک و استقلال خویش همیشه آماده باشند و به هیچ کس اجازه ندهد که در برابر کشور، ارزش ها و ملت ما دسیسه های شوم و اراده نادرست خویش را عملی سازد.

امارت اسلامی متعهد است که شب و روز برای دفاع و تحفظ کشور، ارزش های دینی و ملت مسلمان خویش، به خدمت و تلاش هایش ادامه دهد.

ذبیح الله مجاهد سخنگوی امارت اسلامی

۱۴۴۴/۶/۳ هـ ق

۱۴۰۱/۱۰/۶ هـ ش - ۲۰۲۲/۱۲/۲۷ م

اظهارات سخنگوی امارت اسلامی در مورد نشست سازمان همکاری های اسلامی

امارت اسلامی افغانستان از نشست و اعلامیه سازمان همکاری های اسلامی در ارتباط به افغانستان قدردانی می نماید.

واقعا هم کشورها، باید به کمک های خود با مردم افغانستان ادامه دهند و هیچ کشور در امور داخلی افغانستان مداخله نه کند.

تشویش سازمان مذکور در رابطه به تعلیم خانم ها

شعر و ادب

هیبت مجاهد

اما خمیده پیکر و شرمنده میروی
اکنون چرا ذلیل و سرافنگنده میروی
کاینان ز رزم مردم رزمند میروی
کز خاک ماحقیر و گریزند میروی
زین جای و رشکسته و بازنده میروی
زین درزبون و ابتر و در مانده میروی
نومید از گذشته و آینده میروی
برکین و خشم خلق فزاینده میروی
باید رود چنان که تو پرکنده میروی
از هیبت مجاهد اسلام رفته ای

عبدالکریم « تمنا »
از مجله لواحق

گرچه زمهد شیردلان زنده میروی
بیهوده پای از چه نهادی در این دیار
دیگرن، زور و قدرت و رزمندگی ملاف
دیدي که خشم ملت ما کردت آنچنان
هرجا اگر برنده و پیروز بوده ای
هر در اگر به روی تو شد باز در جهان
ز آینده و گذشته امیدی نباشدت
از رفتن تو کم نشود خشم و کین ما
هر کس بر آشیان عقابان برد طمع
رفتی و پر فضیحت و ناکام رفته ای

خه به نور و وایمه

د قلم وینه وچه، رنگ د لیکلو نشته
تار د پییلو نشته ستن د گنډلو نشته
زړه مې پخوا خوړلی، بل د خوړلو نشته
سترگو کې نورې اوبښکې، د تویولو نشته
انسه غلي ښه یو نیت د منلو نشته

انس حقانی

خه به نور و وایمه، خه د ویلو نشته
لقمان په فکر کې ډوب، د زړه ژور پهر ته
هسې خاموش کالبوت یم، سینه خالی ده یاره
دومره مې وژړل چې نوره ژړا نه راځي
چې پښتنو کې جرگه او سوال اثر نه کوي

بیا در آغوشم

من و تو هر دو افغانیم بین تو حال ملت را
حرام خود مگردان با تعصب باغ جنت را
به بازار سیاه بردند عزیزی من اخوت را
مگر نشنیده ای این دین نمی خواهد عداوت را
بیا امروز بر گن از وطن بذر خصومت را
ز بیخ و بُن برگن ریشه های کفر و ظلمت را
مداوا کن تو درد خاک پاک دردمندت را
محبت یاری خود کن پشت پازن بغض کینت را

فائز فاریابی

مکن بادست خود تخریب بنای رمز وحدت را
ز خُلقومت بیرون آور عداوت های سنگین را
توفکری گر به سرداری ببین دشمن چه ها کرده
چرا کبر و غرور داری بنام قوم پرستی ها
تو بودی از ندای تکبیرت دشمن به تنگ آمد
چراغ وحدت و همبستگی را در جهان افروز
قفس بشکن تو آزادی قفس بر تو نمی زبید
بیا در آغوشم من «فائز» با تو سخن دارم

امارت اسلامی؛ هدیه الهی برای ملت افغان

نکردید انصاف گفتید وحشی فرهنگ منست
تا نشوید افلاس از تخت و تاج سرزمین
خواست خدا بوده در میان عالم محبوب شود
شکر او تا هفت فلک باید کرد باین نعمت گران
از طفل گهواره تا عجز بودیم باوقار و ننگی
میزنم سر بوجهلان که قابل ارشاد نیست
قامت کفر جهان را خمانیده قوت بازوی تو
با آن همه تکنولوژی مدرن، شده ای کابوس او
ای غول فرنگی با دست خود بردهن شیر زدی
حیله عدو آخر ندارد، هر کجا قدم نهاده ی سربزن

کریمی بدخشانی

وانمودید زبان خویش که او هام جنگ منست
اغوا ساختین ملت را از تغلیط مردان دین
ناهنجار کردید نوحه ها تا طالب مغلوب شود
نقد گویم طالب هدیه خداست بر ملت افغان
چون نکردیم سازش به غول های فرنگی
ریختن خون عدوان بر زمین فساد نیست
ای مجاهد تقدیس کرده عالم را تکاپوی تو
یکسره سر زدی از جنرال و سرباز تا پابوس او
بی خیال کشور افغان را در فکر تسخیر زدی
{کریمی} در خیال تخفیف مباش از عجز دشمن

مشکلات افغانستان قابل رویت و روایت است، تنها همکاری عملی

می تواند، پاسخ در برابر سختی های کنونی باشد

یک هیئت بلندپایه سازمان ملل به کابل آمده است، امیدها این است که این هیئت واقع بین باشد و وضعیت اسفبار اقتصادی مردم افغانستان را به گونه درست اطلاع رسانی کند.

مبصر آژانس باخترا مینگارد؛ امینه محمد معاون سرمنشی سازمان ملل با دو عضوی ارشد دیگر این سازمان به کابل آمده است، او عالی ترین مقام سازمان ملل است که در جریان یک و نیم سال گذشته به کابل، سفر کرده است.

این در حالی است که فقر و سرما در کشور از مردم قربانی می گیرد، به خصوص این که زمستان امسال با سردی بی پیشینه خود، بر مشکلات مردم فقیر افغانستان افزوده است، مشکلات جاری در افغانستان قابل رویت و روایت است و تنها همکاری عملی می تواند، پاسخ در برابر سختی های کنونی در افغانستان است.

مگر قسمی که رسانه ها گفته اند: هیئت سازمان ملل با پیام های هشداردهنده در کابل حضور یافته است که بیشتر بر محور چگونگی کار و آموزش زنان و دختران در کشور می چرخد، امارت اسلامی در این خصوص حرف ها و گفته های خود را دارد و تأکید بر این است که این مشکلات با پیش گرفتن یک راهکار اصولی قابل حل است، در حالی که مشکلات مردم افغانستان تعریف و ابعاد بزرگتر دارد که باید به آن رسیدگی شود، نباید مسائلی که چگونگی حل آن در توان افغانان است، مسائلی را متأثر کند که می تواند، در شرایط کنونی برای افغانستان و افغانان سرنوشت ساز باشد.

تأکید نظام و مردم افغانستان همیشه بر این است که مسائل بشری باید جدا از مسائل سیاسی دنبال شود، در حال حاضر انواع فشار از تحریم سفرها گرفته تا، منجمد ماندن دارایی های افغانستان و نه سپردن کرسی افغانستان در سازمان ملل به امارت اسلامی و ده ها مشکل دیگر است که وضعیت زندگی در افغانستان را دشوار کرده است که باید برای حل این مشکلات چاره سازی شود، تا بحران موجود در افغانستان که با فقر و تنگدستی پیوند دارد، به فاجعه مبدل نشود.

زنان و دختران بخشی از انکارناپذیر جامعه مایند و امارت اسلامی هم منکر حضور آنان نیست و تأکید مقام ها در نظام جدید در افغانستان همین است که این مسائل با روش و دیدگاه افغانان قابل حل است و به آن رسیدگی می شود.

امارت اسلامی از آغاز استقرار دوباره تا امروز با مشکلاتی زیادی مواجه شد، مگر این مشکلات در سایه تدبیر و برنامه ریزی ها حل شده است، امنیت تأمین است، کشت مواد مخدر وجود ندارد، انواع فساد در کشور ریشه کن شده است و شهروندان مصونیت کامل دارند، این ها واقعیت های قابل رویت در افغانستان است که باید انعکاس یابد و نباید از آن چشم پوشی شود.

توقع مردم افغانستان این است که هیئت سازمان ملل، بر یک موضوع خاص تمرکز نداشته باشد، بل واقعیت های افغانستان را مدنظر گیرد و این که تحریم ها و بهانه جویی ها سد راه انکشاف و توسعه در افغانستان است و برای منزوی کردن نظام موجود در افغانستان تلاش می شود، این عوامل باید از میان برداشته شود، سازمان ملل باید کاری کند که جهان از واقعیت های موجود در افغانستان آگاه شوند. سازمان ملل، باید برای برچیدن این موانع در کنار مردم افغانستان ایستاده شود، حل مشکلات دیگر سهل و ساده خواهد بود.

HAQIQAT

Islamic, Political & Jihadi Bimonthly Magazine

موتر ساخته شده در مرکز نوآوری اداره تعلیمات تخنیکي و مسلکی افغانستان

#ساخت_وطن_افتخار_وطن

توئیتر [Twitter.com/HaqiqatMagazine](https://twitter.com/HaqiqatMagazine)
تلگرام [T.me/haqiqatmagazine](https://t.me/haqiqatmagazine)

ایمیل haqiqat_mag@yahoo.com
haqiqat_mag@gmail.com

۰۰۹۳-۷۹۴۳۶۹۲۹۹